

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ES VIDÉKEN

Egy évre ... 48 kor.

Fél évre ... 24 kor.

Egy negyed évre 12 kor.

Egy hóra ... 4 kor.

Nyilttéri közlemények
mórállapodás szerinti.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 857.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1918.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Péntek, szeptember 6.

Mai lapunk főbb közleményei:

Nyolc óra előtt, nyolc óra után.
Alaptalan kereset egy utólagos találmányért
Új rend az aradi vendéglőkben.
Hamis bukással vádolt egyetemi tanár.
Románia feltámasztása.
Hintze a békéről tárgyalt Bécsben.
Választójog a német dinasztia megvédésére.
Bolszeviki terror az angol terror ellen.

Kilenc koronáért.

A gyomor körül kavargó ma már ez az egész émeletű háború, melynek ötödik esztendőjében a municióval legalább is egyenrangú tényező az élelmiszer. Mily szerencse, hogy az árdrágítók csak az élelmiszerekre vetetik magukat; mi lett volna ebből a világból, ha a munició is a hadiuzsorások kezébe került volna?! Erre volt gondja az államnak s ezért municióban nem is szenvedünk hiányt, az élelmiszer kérdését kezdettől fogva elhanyagolta s ezt ma a gyomrunk érzi meg.

A korgó gyomor azonban hangosan beszélt, ezt kénytelen megállani minden kormányzat s ezért a háború ötödik esztendőjében áttért a korrektívumokra. Most akar korrigálni, javítani mindent. Közélelmészeti miniszteriumot is csak akkor állítottak fel nálunk, a mikor az élelmiszeruzsorások már eltűntettek minden közlelmet. Amikor a meglevő készletekre rátette a kezét a spekuláció, a lánckereskedelem, a meggazdagodási vágy s a háború száz más ördöge. A korrekturának ebben az idejében eljutottunk végre a vendéglők s egyéb nyilvános étkező helyek megrendszabályozásához is.

Itt kellett volna kezdeni a háború első napjaiban. De legalább is igyekezni kellett volna arra, hogy a hirtelen megvagyonosodás lidércétől elvakított vendéglősök mértéket tartottak volna az amugy is higanymódra emelkedő drágasággal. A vendéglősök — tisztelet a kivételeknek — a fővárosban úgy, mint a vidéken tulicitálták még a drágaságot is. Az emelkedés teoriáját ők alaposan elsajátították. Ha fillérekkel emelkedett valami a piacon, ők korona valutában jelezték ezt étlapjaikon; amely abszurdumnak az lett az eredménye, hogy egészen kis polgári éttermek fejedelmek gavalériájához és gazdagságához mért árakkal ijesztgették a hozzájuk betévedő kis polgárokat. Ennek a következménye aztán az az anomália is, hogy a legelső rangú és üzleti tisztelességgel vezetett éttermek étlapjai és a huszadrangú kifőzés árai között nincs többé semmi különbség.

A hatóságok behunytt szemekkel túrték ezt hosszú ideig. A nagy közönségnek és a lapoknak minden idegességére stereotip válaszuk volt: ... Hja, a drágaság! De hogy e drágaságnak első sorban az ő telhetetlenségük az oka, arra még mind e mai napig nem jöttek rá. Most is egy korrigáló kísérlettel találko-

zunk. A menürendszert akarják életbeléptetni országszerte. Helyes volna a szándék, de ismét nem ott kezdték, ahol kellett volna. A vendéglők ma már valóságos közintézmények. A magánháztartások, a beszerzés gondjai, fáradságai, sőt lehetetlenségei miatt is valósággal csőd előtt állanak. Aki teheti, igyekszik vendéglőkben étkezni. Emellett az átutazó és stabil katonaság is nagy mértékben igénybe veszi az éttermeket. Ez az áradat a dolgok természeténél fogva mindinkább növekedni fog. Mert mennél nehezebb lesz a beszerzés, annál többen fognak a vendéglőkre szorulni. Az ügy rendezését ott kellett volna tehát kezdeni, hogy a megbízható éttermeket megfelelő mennyiségű élelmiszertel lássák el, illetőleg ezek számára a beszerzés lehetőségeit meg kellett volna könnyíteni. Mert az étkező helyekkel szemben nem azzal védik meg a közönséget, ha kötelezővé teszik a menürendszert, hanem azzal, ha elegendő élelmiszert bocsátanak a vendéglősök rendelkezésére s őket gondosan ellenőrizve, nem kényszerítik arra, hogy magán-

uton s tetemesen drágábban szerezzék be vendégeik számára a szükségeseket.

A vendéglők, éttermek legnagyobb része ma azért ir étlapjára horribilis árakat, mert kénytelen az élelmiszereket abnormis áron beszerezni. Ezért nem adhatta eddig a menüt olcsón, sőt ezért nem akart a menürendszerrel megbarátkozni. Az aradi ármegállapító bizottság mai ülésén 9 koronára terminálta az első-rangú éttermek menüjének árát, akkor, midőn Budapesten a Pannoniában, a Royal szálloda éttermében és más, ha nem is legelső rangú de igen előkelő polgári éttermekben a menü ára 7 korona 80 fillér. Kilenc korona sok pénz annak, aki nem a háborús konjunkturák lovagja, de akinek mégis jobb helyre kell menni étkeznie állása és intelligenciája miatt. Az általános korrekció idejében ezt is korrigálni kell, még pedig — idejében! Ha másképpen nem lehet, azáltal, hogy — a vendéglőkre szorult publikum érdekében — a közlelmészeti hivatal a beszerzéseknél az eddiginél nagyobb mértékben járuljon az éttermek készleteihez.

Hindenburg offenzív célú visszavonulása.

(Másfél millió amerikai a nyugati fronton.)

Berlin, 1918. szeptember 5. A nagy főhadiszállásról jelentik:

Rupprecht bajor trónörökös és Böhme vezérezredes hadcsapata: Ypern és Lebasse között az ellenség utánunk nyomult, új vonalaink ellen vezetve támadást, az előtérben hagyott osztagaink azonban kitértek előre, új állásaikba vonulván vissza. Wisait mellett visszavertünk részleges ellenséges támadásokat. A Somme és az Ois között az ellenség új vonalaink felé tapogatózott, kikkel biztató osztagaink gyalogsági harcban állanak. A Somme mögött tüzéségi tevékenység. A Somme és Lys között végrehajtott, Roye vidékén megkezdett mozdulatokat abbahagytuk és tegnapelőtt éjjel harc nélkül megszakítottuk az ellenséggel való érintkezést. A visszahagyott utóvéddek tegnap délután lassan követtek bennünket.

Este az ellenség gyöngébb csapatrésze elérte körülbelül a Woyennes—Guscard—Appaliti vonalat. Az Ailette lapályon visszavertünk ellenséges előretöréseket, szintugy meghiusítottuk az ellenség erős támadásait, közvetlenül az Ailette-től délre. Perni Clausei és Buche Le Long mellett Schölle alörmester a 92-es tábori tüzérezred 2-ik ütegében a legutóbbi harcokban 5 ellenséges páncélkocsit semmisített meg.

A német trónörökös hadcsapata: Soissons-tól keletre a védelmet a Westleig vontuk vissza. Mozdulataink tervszerűen, az ellenségtől meg nem zavartan mentek végbe. Tegnap 32 ellenséges repülőgépet lőttünk le. Ludendorff. (A miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Hágából jelentik: Mauries tábornok komoly benyomásokkal tért vissza Franciaország

ból, amelyekről a következőképen számol be: Az ellenség gyors és bátor a támadásban is és magában a visszavonulási mozdulatokban is offenzív cél lebeg szemük előtt.

Bécsből jelentik: A párisi Havas-ügynökség szeptember másodikai hadijelentésének kommentárjában ezt írja: Az ellenség még mindig nagy ellenállást fejt ki az Aisne és Oise között. Minden talpalatnyi földet a legszívósabban védnek. A Reuter-irodának az angol fronton időző haditudósítója azt táviratozza, hogy az ellenség az angol front centrumában védőműveinek messzeágazó hálózataiban nagy ellenállást fejt ki. Az első állás több ízben változtatta birtokosát.

Berlinből jelentik: A Wolff-ügynökség jelenti: Szeptember 4-én visszautasítottuk Flandriában az angolok részlettámadásait. A Scarpe és a Somme között gyalogsági harcok voltak, az új állásaink felé közeledő ellenséggel. A Somme és Oise között folytatták augusztus 26-án a megkezdett mozdulatokat és Novontól mindkét oldalt megszakítottuk az ellenséggel az összeköttetést. Az Ailette és Aisne között a leghevesebb tüzéségi előkészítés után korán reggel és késő délutáni órákban indított nagy részlettámadásokat a franciák súlyos veszteségével visszautasítottuk.

Bécsből jelentik: A németek a Scarpe folyó zsilipjeit felnyitották és mint a Daily Mail jelenti, 1600 méter széles területen az angol előnyomulás viz alatt áll. Az angolok előnyomulása ezáltal késedelmet szenved.

Washingtonból jelentik: A Reuter-ügynökség jelenti: March tábornok, a vezérkar főnöke közölte, hogy az augusztus 31-ig külföldre küldött amerikai csapatok létszáma több mint egy millió 600.000 ember.

150,000 koronás esetleges veszteség feledékenyséért.

(Választott bírósági döntés egy borperben.)

Mahler Mihály nagybirtokos, aki a vármegye egyik legnagyobb szőlőbirtokosa, a mennyiben a hegyalján közel 30 és hódosi birtokán mintegy 70 hold beültetett szőlőterülete van, májusban, a borárak legutóbbi emelkedésének kezdetén, a még meglévő 500 hektó termését 550 korona hektóliterenkénti áron, 275 ezer koronáért eladta Palkó Lázár pankotai borkereskedőnek. Palkó pincéjében állandóan 8—10 ezer hektó bor van beraktározva és éppen most épített a pankotai hegyen egy óriási borpincét ezer hektós cement bortartállyal, úgy, hogy pincéjében 10—15 ezer hektó liter bort raktározhat el. Ez az építkezés maga közel félmillió koronába kerül. Mikor Palkó Mahler borát a nyár elején megvette, még igen sok tétel bort vásárolt össze, úgy, hogy ezek leszállítása a mai nehéz munkáviszonyok között igen nagy gondot okozott neki.

Palkó a sok bor leszállítása közben egészen elfeledkezett a Mahler Mihállyal kötött üzletről, dacára annak, hogy az üzletkötés alkalmával azonnal lefizette a pénzt és egyben írásba foglalta, hogy a bor szeptember elsejéig a termelő pincéjében maradhat.

Szeptember elseje vasárnapra esett és mivel másodikán sem történt intézkedés az 500 hektóliter bor leszállítása iránt, Mahler a Palkó által kezeihez lefizetett 275 ezer koronát a pankotai gazdasági és iparbanknál letétbe helyezte azzal, hogyha azért Palkó borkereskedő jelentkezik, adják ki részére.

Egyben ajánlott levélben tudatta vevőjével, hogy miután kitűzött határidőig nem vitte el a bort, azt most már nem adja ki részére és pénze a banknál rendelkezésére áll.

A háborús konjunkturák igen kiélesítették a termelők és kereskedők között a viszonyt, a mennyiben a termelők legnagyobb része ugyadta el borát, hogy az új termésig pincéjében maradhat. A legtöbb esetben aztán nem az jön a borért, aki megvette, hanem egy másik kereskedő, ez azonban már kétszer olyan magas áron vette meg a bort, mint a termelő eredetileg eladta. A termelő ezelőtt nem csinált káoszt abból, ha a vevő később jelentkezett a borért, most azonban, mikor nem egy esetben a borárak hullámozása folytán szembekerül egymással a kereskedő és a termelő, szigorúan ragaszkodik minden termelő ahhoz, hogy a bor a mondott időpontig elszállíttassék. Jelen esetben azonban nem ilyen természetű borspekulációról van szó, mert Palkó nem papíron akarta a Mahlertől vett bort tovább adni, hanem tényleg saját pincéjébe akarta azt beszállítani. Viszont mivel a borárak most 550 koronánál jóval magasabbak, Mahler is ragaszkodik álláspontjához és miután az elszállítás szeptember elsejéig nem történt meg, nem hajlandó a bort a vevőnek kiadni.

Természetesen ebből differenciák támadtak a vevő és termelő között és miután a felek per elkerülésével békésen akarják az ügyet elintézni, megegyeztek abban, hogy nem bíróság, hanem választott bíróság elé viszik az ügyet, amely zsűribe mindkét fél egy tagot nevez be és közösen választott elnököt hívnak meg. Ennek a külön bíróságnak döntését mindkét fél kötelezőnek ismerte el maga részére. A zsűri döntése, amennyiben Mahlerre lenne kedvező, a mai borárakat véve alapul, százötven ezer korona hasznot jelent a termelőnek. Ennyibe kerül Palkónak azon kis feledékenysé-

ge, hogy elfelejtette a kikötött terminusra a már kifizetett bort elszállítani.

Az érdekes eset híre hamar köztudomására jutott a borkereskedőknek és számos termelőnek és most érdeklődéssel várják a döntést, mert a Hegyalján még igen sok termelőnél van olyan bor, amit a kereskedők megvettek, de a kitűzött terminusra nem szállítottak el.

A választott bíróság a napokban ül össze Aradon Krausz Gyula dr. ügyvédi irodájában

Megindult a postaforgalom Amerikával.

(A levelek útja Budapesttől Newyorkba.)

A napokban tették közhírré, hogy lehet levelet írni újból az Amerikában élő magyar kivándoroltaknak. Erre a hírré naponta ezrével érkeznek Budapestre a levelek a magyar Vöröskereszthez Amerikába való továbbítás céljából. Érdeklődünk az Amerikával való postaforgalom részletei iránt és illetékes helyen a következő érdekes információt kaptuk:

— Arra a hírré, hogy újból lehet Amerikába levelet írni az ország minden részéről, Horvátországból, sőt Csehországból is, tömegesen érkeznek a levelek. Az első héten háromezer ilyen levél érkezett. Amerikával történt megállapodás értelmében azonban nem az eredeti leveleket továbbítjuk, hanem csupán a levélben foglaltak kibonátát. Erre a célra egy-két részre osztott blanketta áll rendelkezésre. A blanketta a Vöröskereszt genfi nemzetközi bizottságához van címezve és az első része tartalmazza az Amerikában élő magyar kivándorló nevét, korát, foglalkozását és pontos címét. Ugyanitt jegyezzük fel a levélben foglaltak tartalmát és azt, hogy a levél küldője milyen rokoni viszonyban áll a címzettel. Ugyanilyen módon küldik a leveleket Ausztriából és Németországból is. Ezeket a Genfben küldött üzeneteket azután Newyorkba továbbítják, ahol az amerikai vöröskeresztes misszió kapja meg azokat. Az amerikai Vöröskereszt értesíti azután a magyar címzettet Amerikában, hogy ilyen üzenet érkezett hazáról. De még ezt a blankettát sem kaphatja meg a címzett, mert az Unió, hogy az esetleg neki nem tetsző líreket továbbítását megakadályozza, csak is ilyen feltételek mellett volt hajlandó a postaforgalom megindításába beleegyezni. A választ az Amerikába küldött levélre ugyanezen blankettának a másik üresen hagyott oldalán küldik vissza Magyarországra, tehát onnét sem levelek, hanem csak rövid üzenetek érkezhettek. Csomagot és pénzt egyáltalán nem lehet küldeni. A levelek továbbítása most van folyamatban és mindenesetre hetekig, sőt hónapokig fog tartani, amíg Amerikából a válaszok megérkezhetnek.

— Az Amerikába írott magyar levelek legnagyobb részében a kivándoroltak hozzátartozói arról panaszkodnak, hogy már hosszabb ideje nem kaptak pénzt a tengerentúlról. Persze ez a kívánságuk most sem teljesülhet, mert az Unió semmiképp sem egyezne bele abba, hogy azok a nagy pénzeszegek, amelyek a háború előtt Amerikából az ő hazába özönlöttek, a háború alatt is ideérkezzenek. A levelekhez sokan fényképeket is mellékelnek, ezeknek a továbbítása azonban nem áll módunkban, így azokat visszaküldjük a címzetteknek. Ha a levelekhez fontos családi okmányok, például válásra vonatkozó felhatalmazások vannak mellékelve, azokat a külügyminisztériumnak küldjük meg, amely diplomáciai úton igyekszik elfuttatni a címzetteknek. Mi csakis rövid üzeneteket közvetíthetünk és éppen mivel nem az eredeti levelek mennek ki, teljesen szükségtelen, hogy a publikum postabélyegeket ragasszon a levelekre.

Románia feltámasztása

(Földhöz jut a paraszt. — Pénzügyi reformok.)

Bukarestből jelentik:

A földművelésügyi miniszter a kamara elé terjesztette a földbirtokok bérbeadásáról szóló törvényjavaslatát, melynek intenciói szerint mintegy félmillió olyan földművelő családfő jutna birtokhoz, kiknek vagy egyáltalán nincs megmunkálásra alkalmas földje, vagy pedig az kevés a család szükségleteinek fedezésére.

Az állam tulajdonát képező és most bérbe kerülő földbirtokok területe összesen ötszáz-ezer hektárt tesz ki, a magántulajdonból bérlésre kerülő terület pedig meghaladja jóval az egy millió hektárt.

Bukarestből jelentik: A Jassiban ülésező parlamentben, a szenátusnak múlt heti ülésén Mitilneu igazságügyminiszter felolvasta ezt a királyi kéziratot, mely szerint a 20 napos szabadságra távozó Saulescu pénzügyminiszter tárcájának vezetésével Arion külügyminiszter bizatott meg. A királyi kézirat felolvasása után Arion miniszter emelkedett szólásra és hosszabb beszéd keretében bő programot adott, mely jóval felülmulja egy három hetes ideiglenes vezetés programját. Többek között kijelentette, hogy egy nagyobb kölcsön kibocsátásával ki akarja vonni a forgalomból az értéktelenné vált régi bankjegyeket, de ugyanakkor Bessarabia pénzügyi helyzetét is szolgálni akarja, mert onnét is ki akarja vonni az orosz rubeleket. Törvényjavaslatot szándékszik készíteni a háborús nyereségek megadóztatásáról és megakarja valósítani mielőbb a hadikárok kiegyenlítését. És mind e munkája koronájaként ki szándékszik venni a Nemzeti Bankot egyes pártok kezeiből és államivá akarja tenni, miáltal igen jelentős jövedelmet vél biztosítani az államkincstárnak.

E program, mint látnivaló, tényleg felülmulja egy embernek rövid pár napos időközli uralmi programját és a jassii sajtónak is egyhangulag az a véleménye, hogy Saulescu már nem tér vissza tárcájának élére. Ezt különben Trancu képviselő is kinyilatkoztatta a parlamentben. Amikor ugyanis a királyi kézirat felolvasása után, a képviselők lelkesen tüntettek Arion megbízatása mellett, Trancu közbekiáltott: „Tapsoltok Saulescu eltávozásának?”

VÁROS ÉS MEGYE

Kilényi János tb. főszámvevő. Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1918. évi szeptember hó 11-én tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügyszerűsítések. 12. Helfer Ferencné által néhai Popich Erzsébet strjának gondozására tett alapítványnak elfogadása iránt beterjesztett kérvénye. 13. Arad sz. kir. város főispánjának átírt a báró Exterde Kálmán főszámvevő helyettes főszámvevővé és annak helyébe dr. Hank Albert II. aljegyzőt főszámvevő helyettesé nevezte ki. 14. U. a. átírt, hogy Kilényi János nyug. főszámvevőt érdemeinek elismeréséül tiszteletbeli főszámvevővé nevezte ki. 15. A tanács előterjesztése az Arad-csanádi egyesült vasutak igazgatósága által átengedni kért mintegy 1595 négyszögöl terület árának megállapítása tárgyában. 16. A tanács előterjesztése a vásárlási díjak és helypénz szedésére vonatkozó engedély meghosszabbítása és a díjak felemelése tárgyában.

— A városi tisztviselők értekezlete. Holnap délután a városi tisztviselők helyzetük javítása érdekében értekezletet tartanak. Nem fejlesztésjavítás a célja a mostani mozgalomnak, hanem naturállakkal való ellátásuk érdekében tartanak megbeszéléseket.

Új rend az aradi vendéglőkben.

(Megállapították az ételek árát.)

Az ármezgállapító bizottság ma délelőtt tízenegy órakor tartotta meg első érdemleges ülést Lócs Rezső helyettes polgármester elnöklésével, amelyen megjelentek Berzsényi Béla, Bing Hugó, Berta Titusz, Deutsch Andor, Erdős Pál, Bartos József, Steigerwald Alajos, Reinhardt Gyula, Andor László és Lévai Ignác.

Az ülés megnyitáskor az elnök föleskette a bizottság tagjait, majd az ülés tárgysorozatára térte át. A helyettes polgármester bejelentette, hogy az aradi fűszeresek a kereskedelmi és ipar kamara útján benyújtották hivatalos árjegyzéket. Az ármezgállapító bizottság egy szűkebb bizottságot küld ki, amelynek tagjai a fogyasztók köréből kerülnek ki. E bizottságnak az a hivatása, hogy megállapítsa, vajjon a fűszeresek által föllállított árjegyzék nem-e tartalmaz túl magas árakat.

A tárgysorozat második pontja az új vendéglői rend bevezetése. Az előadói javaslat szerint az aradi vendéglőket három csoportba osztják be. Mindegyik csoportban a menü rendszert állítják föl. Az egyes csoportokba osztott vendéglők csakis egyféle menüt szolgálhatnak föl, a mely az első osztályú vendéglőkénél kilenc korona, másodosztályuaknál hat korona, harmalosztályú vendéglőkénél pedig öt korona lesz. Rögtönzött ételek felszolgálása engedélyezve van. Az engedély azonban csak két féle rögtönzött husétel készítéséről szól. A felszolgált menü mennyiségéről a kormány által kibocsájtott rendelet intézkedik oly módon, hogy a négy tál ételben megállapított menü minden egyes fogása a rendeletben előírt mértéket meg kell hogy őrísse. Az egyes vendéglők kötelesek étlapjaikat az utcán is látható helyen kifüggeszteni. Ételeket csak déli tízenkét órától délután három óráig és este nyolc órától tízenegy óráig kötelesek felszolgálni.

Az ármezgállapító bizottság a javaslatot magácává tette.

Ezután áttért a bizottság az egyes ételmenük árának megállapítására. A bizottság a marhahús árát körítéssel és mártással I. rendű éttermekben 6, II. rendűekben 5.40, III. rendűekben pedig 4.80 koronában állapította meg. A borjúsült ára 7, 6.50, illetve 5.60 koronában lett megállapítva, szintén a vendéglők minősége szerint.

Az üres főzelékért 2, 1.80, illetve 1.60 koronánál többet nem számíthatnak fel a vendéglősök. Ugyanígy a főtt vagy sült tészta ára is. Kimondta a bizottság azt is, hogy a felszolgált tészta legalább is 15 deka súlyúnak kell lennie.

(Bezárnak a vendéglősök.)

Az Aradi Közlöny tudósítója felkeresett egynéhány aradi étterem tulajdonost és megkérdezte, vajjon mit szólnak az új ármezgállapításhoz? A vendéglősök egytől-egyig elkésredéssel nyilatkoztak az árszabályzatról és kijelentették, hogy amennyiben tényleg életbe lépne, hát mind bezárnák az éttermeket.

Elsősorban Cipóth Józsefet interjúvöltük meg, aki az elsőrangú Központi étterem tulajdonosa. Cipóth a következőket mondotta:

— Amennyiben az említett árakat tényleg életbe akarnák léptetni, kénytelen lennék éttermemet rögtön becsukni. Maximális áron nem kapok semmit, mindent tuljuzetek, hogyan adhatnék hát akkor én maximális áron? Az én

üzletem Arad legelső étterme. Itt a közönség mindig jót és elegendőt kap, amit viszont megszorított áron nem tudnék nyújtani, jó üzleti hírnöveket pedig tönkre nem teszem, semmiféle rendelet kedvéért. De hiszen nemcsak a rettenetes uszora ár, amit minden élelmicikkért fizettetnek velünk, hanem a nagy üzleti rezsim is szorít bennünket. Hogy csak halvány sejtelme is legyen a közönségnek, mi csoda kiadásai vannak egy vendéglősnek az élelmicikkeken kívül, ismertetem a havi rezsim költségeimet. Ime:

1 gazdaasszony havi fizetése	300 K
1 szakácsné havi fizetése	520 K
1 kézilány havi fizetése	150 K
2 mosogató leány havi fizetése	200 K
1 konyha felirónő havi fizetése	100 K
1 söntés felirónő havi fizetése	100 K
1 főpincér havi fizetése	200 K
3 éthordó havi fizetése	300 K
3 borleány havi fizetése	120 K
3 orosz fogoly havi fizetése	240 K
Mosás (abrosz, stb.)	300 K
Eltört tányérok, kopás, lepedők	500 K
Világítás	320 K
Fa és fűtésanyag	1400 K
Takarítás	250 K
Házbér havi	1000 K
Vizszámla havi	80 K
17 ember (személyzet) ellátása, csak 400 korona havit vértől alapul	6800 K
Zene havi	1600 K
Adó	400 K
Áru, amely havonta megromlik és használhatatlan lesz, a mai magas árak mellett	2000 K
Összesen	16.880 K

Tehát körülbelül 17—18.000 korona havi rezsimet számíthatok, ami rettenetes nagy összeg. Tessék most elképzelni, hogy, tekintve az élelmiszerek magas árait, mily csekély az én üzleti hasznom! Ebből is lemegy a rezsi, a maximált csekély vendéglői árak mellett aztán ugyancsak ráfizethetnék!

Láng Imre, a Fehér Kereszt étterem tulajdonosa így nyilatkozott: Tisztára lehetetlen 7 koronás sültet, vagy 6 koronás marhahúst felszolgálni. Hiszen én veszek egy kiló marhahúst 16—18 koronás árban, ebből is 33% csont, én pedig adjak 12 dekás adagot mártással és körítéssel 6 koronáért! Hát ez még tréfának is rossz. A zsír kilóját 45 koronájával kapom és boldog vagyok, hogy hozzájutok, hogyan adhatnék akkor 7 koronás sülteket? Adjon a hatóság mindent maximális áron, akkor maximálhatja a mi árainkat is. Előbb nem. Ha pedig ezek a lehetetlen árak tényleg életbe lépnek, a többi vendéglőssel egyetemben rögtön becsuknánk. Akkor úgy néznénk ki mint Bécs, ahol szintén becsuktak a vendéglősök.

Sebestyén Imre, a Pannónia étterem tulajdonosa: Direkt tönkre akarnak bennünket tenni. Az ármezgállapító urak elfelejtik, hogy 74 fillér egy tojás, 7 korona a liszt, zsírt nem is lehet kapni. Ma délután jött be hozzám egy paraszt ember és disznót kínált eladásra. Különként 37 koronáért, élősúlyban. A zsír miatt aztán kénytelen az ember az ilyen hallatlan árat is megfizetni. Hogyan adhatnának akkor a vendéglősök 6—7 koronás sülteket? Egyszerűen nem szolgálunk majd fel marha- és borjushúst, ha pedig kötelezni akarnának bennünket

erre, úgy egyszerűen becsukjuk a virágzóknak ugysem nevezhető boltot!

Lőrinczy János, a Vadászúti éttermének tulajdonosa: — El sem tudom hinni, hogy az ármezgállapító bizottság tényleg 7 koronás sültárakat állapított volna meg. Amennyiben ez tényleg így lenne, úgy kénytelen lennék éttermemet vagy becsukni, vagy pedig kizárólag a 9 koronás menüt felszolgálni. Lenne még egy, harmadik megoldás is: az éttermemet átalakítanám Caffé-restaurántra, mely esetben rezsim is csökkenne, a személyzethől is a fele lenne elég, ennek azonban az a hátránya lenne, hogy mintegy 30 ember vesztene el kenyerét, amit, semmi esetben sem akarok. Mindenesetre megvárom majd a hivatalos értesítést az új ákról, akkor azután az összes vendéglősökkel egyetemben határozzuk majd el a teendőket.

Hamis bukással vádolt egyetemi tanár.

(Bankigazgatók a vádlottak pártján.)

A kolozsvári királyi törvéyszék előtt ma sok tekintetben szenzációs ügy került főtárgyalásra. A bíróság ugyanis a hat évvel ezelőtt megbukott Kolozsvári Iparbank hamis bukással vádolt igazgatósági tagjai felett fog ítéletet mondani és tekintettel arra, hogy egy a vád, mint a védelem igen sok tanut sorakoztatott fel maga mellett, a főtárgyalás előreláthatólag napokig el fog tartani.

Az Iparbank körülbelül másfél évtizeddel ezelőtt kolozsvári előkelő állású embereknek, professzoroknak és gazdasági férfiaknak segítségével alakult meg. Eleinte szolid és kevésbé veszedelmes üzleti vállalkozásokkal és pénzügyi műveletekkel dolgozott a pénzügyi és meglehetősen meg is erősödött. A pénzügyi életnek hosszú időn keresztül dr. Osztián Olivér volt az igazgatója, a jóhiszemű, de kevés rátermettséggel és közgazdasági tájékozottsággal bíró, szenvedélyes gründolók tipikus alakja, akit könynyelmi kísérletei meglehetősen nagy magánvagyonából teljesen kiforgattak. Tagja volt az igazgatóságnak dr. Vály Gábor, a kolozsvári egyetem statisztikai professzora is, aki szintén majdnem minden vagyonát befektette a pénzügyi életbe. Tagok voltak még többek között, az időközben szintén tönkrejutott Kuhn Bernát, Hevessy József asztalosmester és Matjay Kálmán pékmester is.

Az egyre kedvezőtlenebb konjunkturák között vergődő banknak sorsát a rossz vállalkozások mellett még inkább megpecsételte az, hogy kölcsönügyletei is a legkomolytalanabbak voltak. A bukás ügyében lefolytatott vizsgálat folyamán egész sora került felszínre olyan váltóügyleteknek, amelyeknek visszafizetésére semmi komoly garancia nem volt. Ez különben közismert volt már a bank bukása előtt is, aminek jelentékeny tényezői voltak azok az ugynevezett „mágnás váltók“, melyeken fiatalok mágnások, üzleti szempontból még beszámíthatatlan nevei szerepeltek.

A bank bár a legzsiláltabb viszonyok között volt, amikor bekövetkezett az 1911. évi pénzügyi válság, mely végleg megingatta a pénzügyi élet alapjait. Ekkor vette át az igazgatást a vállalkozó szelleméről híres Ferenczy Dezső és különféle tranzakciókkal kísérleteket tett a viszonyok megjavítására. Kísérletei azonban nemcsak az Iparbankot nem tudták megmenteni, hanem még egy másik pénzügyi intézetet, az Általános Bankot is veszedelembe sodorták. Így történt aztán, hogy az Iparbank hosszas vergődés után 1912-ben csődbe jutott.

A csőd bejelentése után, különböző feljelentések folytán az ügyészség család bukás miatt vádat emelt a bank vezetői, nevezetesen dr. Osztián Olivér, Ferenczy Dezső, dr. Vály Gábor Kuhn Bernát, Matjay Kálmán és az igazgatóságnak még több tagja ellen, de időközben egyesekkel szemben, elévülés folytán, a vádat eljuttatták.

„Bonviván urnak jelentem..“

(Az aradi színtársulat énekes szerelmese.)

A történet az olasz fronton, az Isonzó-csaták rémes napjaiban kezdődik. Amikor eleven pokollá változott ott a gyönyörű olasz föld s a hullák kigőzölgéseinak felhője takarta el a drága kék eget katonáink sóvárgó szeme elől.

Egyik honvédtüzér ütég tisztjeire, a borzalmas csaták szünetei között valósággal áldásos vigasz volt egy fiatal tisztársuknak étenk temperamentuma. Az ifju hadnagy volt a társaság jóbangulatának ébrentartója. Mindig mosolygó arca bizalmat öntött a csüggedőkbe s a legrettenetesebb megerőltetések után is fel tudta villanyozni tisztársait. Mikor elhallgatott az ágyu, a cavernák és földalatti fedezékek szomorú magányában fölszendült a fiatal tiszt szép bariton hangja. A bajtársak ilyenkor a távolabb eső fedezékekből is előkuszta s kigyuladó szemmel hallgatták a patogó indulókat, a pajzán bordalokat s elméláztak a divatos operettek keringőin. Mert az ifju tiszt minden melódiát tudott. Bámulatos jártassága volt a régi és új dalművekben, ismert minden magyar nótát és sokszor egymaga elénekelt és eljátszott egész népszínműveket és operetteket.

Midőn új ezredes került az ezred élére, feltűnt neki a fiatal tiszt szép hangja, pompás játékképessége s megkérdezte:

— Mi ön civilben?

— Ezredes urnak alássan jelentem. — komédiás.

— Micsoda?

— Színész vagyok, nemrég végeztem az akadémiát...

Az ezredes végignézett a szép sugarú fiun s mosolyogva mondta:

— Jó bonviván lesz belőled!

Ettől fogva „bonviván“ lett a neve. Ugy szólította a tisztiszolgája is: — Bonviván urnak jelentem alássan... Azt hitte szegény feje, hogy ez a gazdájának a becsületes neve.

A nehéz harcokban is megállta helyét az ifju katona. Már nem egy vitézségi érem díszítette a mellét, midőn a vadul fellángoló csata nagy áldozatot követelt tőle. Egy ízben járőrszolgálatra kellett mennie, két köztüzért vitt magával. Megerőltető és nehéz munkával dolgozták magukat az ellenség közlébe, amely nyáncsák pázarolta a municiót. Rettenetes zaj, füst, köd között kellett megállapítaniok az ellenséges ütég helyét. A káplár meg is szólalt: — Baj lesz ebből hadnagy uram!

Alig mondta ki e szavakat, a „baj“ már be is következett. Egy gránát csapott le közvetlen hátuk mögött. A két katonának még a testrészeit sem lehetett összeszedni, a fiatal tisztet pedig borzasztó erővel egy fához vágta a légnyomás. A gránátszilánkok össze-vissza tépték hátát, vállait, kulcsosontja eltörött s egyik karján foszlányokba rongyolódott az eleven hus.

Az orvosok mindent elkövettek, hogy az ezred dédelgetett kedvencét megmentse a haláltól. Nehéz küzdelemárán sikerült is nekik. Az élet nem szakadt meg, de a friss, ruganyos, délceg alakon egy kis változás keletkezett. A foszlányokká tépett hus a hát fölött, a váll mögött csomóba forrott össze s ott bizony — púp keletkezett. Alig látható, többé-kevésbé elmaszkírozható, de mégis púp.

Hogy miért irtam le mindezt?

Most a napokban Hódmezővásárhelyen láttam az aradi társulat új bonvivánját. Az első

pillanatban észre vettem rajta valami rendellenességet s egy pillanatig a kedvetlenség érzése futott rajtam keresztül. De csak addig, míg énekelni kezdett. Szép, szárnyaló hangja lebilincselte, játékának közvetlensége érdekelt. Később elmondták a „testi hiba“ történetét is s ettől a perctől fogva nem láttam többé Gömör Lászlónak, a bonvivánnak hibáját. E történet meghallgatása után vajjon észreveszi-e azt az aradi közönség?!

Alaptalan kereset egy utólagos találmányért.

(Per a vadgesztenye felhasználása miatt.)

Igen érdekes tárgyalás folyt le ma az aradi polgári bíróság nagytermében, melynek főbb szereplői az aradi Marta-gyár és annak egyik művezetője, Damján Illés. Az ügy egy szabadalmon fordul meg, melyet Damján Illés alapítvánnyal és indokolatlanul magának tulajdonít, holott a Marta-gyár még jóval a szabadalmaztatás előtt használta azt, nem tulajdonítva annak nagyobb fontosságot. Tehát egy újra feltalált anyagnak a szabadalmáról van szó, melynek tulajdonjogát a bíróság lesz hivatva eldönteni.

A Marta-gyár még 1913. közepe felé látva, hogy az edzőpor, melyet azideig a gyárak külföldről kaptak, elfogy, kísérletezni kezdett egy új edző anyag feltalásával, amely az eddigieket pótolná. Legalkalmasabbnak találták erre a vadgesztenyét, melyet faszénnel, később pedig carium carbonátummal keverték. A kísérlet sikerült. Az új edzőpor bevált. Állandóan szedették az emberekkel a vadgesztenyét, amelyből cirka 20 méterháza is összegyűlt néha egy hónap alatt. Hogy az új edzőport szabadalmaztassák, arra nem gondoltak, mivel azzal kereskedni nem akartak, de különben sem tulajdonították az egésznek valami nagy fontosságot. A gyár kötelekében dolgozott Damján Illés művezető, aki valahogy rájött az új anyag készítésének titkára és azt szabadalmazta.

Egy nap azután Damján Illés beállított a gyár irodájába és előadta az igazgatóságnak, hogy volna neki egy szabadalma, melynek a gyár nagy hasznát veheti az üzennél. Az igazgatóság kíváncságra Damján Illés bemutatja találmányát, amelyben a gyár sajátjára ismert. Az igazgatóság kezdetben nevetett az egész dologon, majd pedig azt mondták a művezetőnek, hogy ha már a találmányt szabadalmaztatta, hát adnak neki háromezer koronát, hogy ha megtudja szerezni Ausztriára is a szabadalmat. Ezzel akarták jutalmazni munkásságát, melyet a gyár kötelekében végzett. Ez lett volna a fíradási díja a szabadalomnak Ausztriára való megszerzéséért. Ez többet nem szerezte meg. Talán nem is tudta volna megszerzeni. Vagy pedig megpróbálta, de nem sikerült.

A dolog már egészen feledésbe ment, amikor egyszerre csak beállt Damján Illés az irodába és követeli szabadalmáért a 3000 koronát, vagy pedig ne használják az edzőport, melyet állítólag most már ő talált fel. Az igazgató ámulva hallgatta Damján Illés szavait, majd pedig kiutasította őt az irodából. A művezető erre fűljelentést tett a bíróságon, hogy a Marta-gyár az ő engedélye nélkül használja állítólagos találmányát.

A bíróság ma kihallgatta a bejelentett tanukat, akik egyöntetűen vallották, hogy az edzőport jóval a szabadalmaztatás előtt használta a gyár üzennél. A tanúk között volt báró Bedeus Károly, aki bizonyította, hogy a Marta-gyár jóval a kérdéses szabadalom életbelétele előtt az ő fíradási díját szedte a vadgesztenyét. A bíróság a bizonyítékok kiegészítése végett a tárgyalást elnapolta.

„Adják vissza a bizonyítványomat Fischer bácsinak!“

(Egy kis diák tragédiája.)

Vizsgák! Boldog gyermekéletünk óh gyötrelmes órái, de szépek is voltak! Izgalom, öröm, tragédia: mind-mind benne foglaltatik ebben az egy szócskában, hogy: vizsga.

Mert a tragédiával kapcsolatosan akarunk megemlékezni a vizsgáról. Nem is vizsgáról, hanem inkább pótvizsgákról akarunk egy kis esetet elmondani.

A Kazinczi-utcai polgári fiúiskolában ma voltak a pótvizsgák. A vizsgázók között volt egy aradi uricsalád gyermeke is. A kis fiu az iskolaév végén megbukott nyelvtanból és számtanból, a lelke, gyermeki lelke nem vette még be a száraz, komoly, nehéz tudományokat, a poézis és ártatlanság mellé ez már nem fért bele. Szegény kis fiut a régi, már rég hőhérképre megérett vizsgák elrabolták a szünidőtől, a szabadságtól, neki készülni kellett a pótvizsgára.

A pótvizsga ma lezajlott, szomorú eredménnyel. Kis történetünk kis hőse nem állta a szigorú, pápaszemes bírák, a tanárok kérdéseit és bizony ráírták bizonyítványára könyörtelenül, talán vörös tintával, mint egy tragédiát: „osztályismétlésre utasítatik...“

Szegény kis fiu, akinek eddig a szülői szereteten és gyengédségen kívül nem igen volt még másban is része, megdöbbsent erre. A bizonyítványt nem merte hazavinni, szégyelte magát és mellékutcaikon bolyongott, hogy a sok-sok ismeretlen bácsi meg néni ne lássa a folyton előretörő könnyeket. Aztán édesapja egy jó ismerősének, dr. Farkas Józsefnek, a kulturpalota könyvtárosának lakása elé ért, itt álldogált egy darabig, nem tudta magát elszámi semmire, végre eltűnt.

Délután, mikor Farkas dr. hazajött, a levelesládában egy kis fiu polgári iskolai bizonyítványát találta, rajta nagy, vörös határozott betűkkel: „osztályismétlésre utasítatik...“ A másik oldalon pedig kusza, gyermekes vonásokkal, melyet reszkető kézzel írhattak, ez állt: „Kedves Farkas bácsi, legyen szíves, küldje vissza bizonyítványom Fischer bácsinak (a polgári iskola igazgatója), ez nekem nem kell és én eltűnök örökre Aradról“. A sorok alatt pedig két nagy könnycseppnek volt a nyoma, mintegy megpecsételésül a nagy ügynek.

Azóta lázasan keresik a kis fiut, aki talán valahol a mezőkön bolyong, míg apró anygalkák holdsgárlból fonják feje fölé az ártatlanság glóriáját. Vagy talán már a tej-uton vándorol, csillagok közt, szemében könnyekkel, kis szívében pedig temérdek keserűséggel a világ összes tanárai iránt.

Nem tudni.

MŰVÉSZET.

* Szerződtetések. Szendrey Mihály színiigazgató szerződtette az aradi színtársulathoz Rummy Leát és Balder (László) Ilust, a Modern Kabaré táncosnőit. Rummy Leát szépsége és magas táncstudománya és ügyessége, Balder Ilust pedig kellemes és csinos megjelenése, nemkülönben szép hangja predisztnálja a művészetet képviselő aradi színház színpadára.

* Pikáns est a Modern Kabarében. A Modern Kabaré pénteken pikáns-estét tart, amelyen az összes nagy sikert elért tagok új, pikáns műsorral fognak szerepelni. A direktió nagyszabású meglepetésekről is gondoskodott, mindenkinek ajánlhatjuk tehát, hogy váltsa meg jegyét előre a napi pénztárnál, nehogy a nagy érdeklődésre való tekintettel jegy nélkül maradjanak.

Hintze a békeről tárgyalt Bécsben.

(Nyilatkozott az államtitkár a békeről. — Attörhetően a német front.)

Bécsből jelentik: Azokról a tanácskozásokról, amelyek Hintze államtitkár részvételével Bécsben folytak, még mindig nem adtak ki hivatalos közlést, annyit azonban körülbelül autentikusan megállapíthatunk, hogy a tárgyalások főkérdése a béke ügyének megoldása. Azt beszélük, hogy a mostani időpont alkalmas az újabb békeakció megindítására és megvitatására. Azok mellett a katonai és politikai értekezések mellett, melyek most a történelmi pillanat előterében állanak, a lengyel kérdés egészen háttérbe szorul.

Főfontosságú ügy tehát a béke problémája lett, amely bármilyen távolnak is látszik, a megoldás mégis aktuálisabb, mint valaha volt.

Németországban is ez a vélemény jutott felszínre, hogy nem lehet fegyverekkel eldönteni ennek a háborúnak a sorsát. Ezt a felfogást a német trónörökös is osztja s hogy ez a vélemény mennyire urrá lett a német lelkeken, azt legelőkeltebben bizonyítja, hogy Kühlmann, a volt német államtitkár megkapta a legnagyobb német kitüntést, pedig pár héttel ezelőtt éppen az őszinte szó kimondása miatt kellett megbuknia.

Bécsből jelentik: A király Hintze tengerenagy német államtitkárnak a Lipót-rend nagykeresztjét adományozta.

Bécsből jelentik: Hintze államtitkár bécsi tárgyalásaival kapcsolatosan hivatalos helyről úgy hallik, hogy jelenleg olyan akció, amely a béke elérését célozná, semmiféle reménnyel nem kecsegtet. Előbb az ententének most folyó offenzívájából látni kell, hogy

a német front áttörésére nem számíthat. Lehet, hogy az entente rájön erre a tudatra, annál kedvezőbbek lesznek a béke eshetőségei.

Bécsből jelentik: Hintze külügyi államtitkár ma délután 1 órakor a német nagykövetség épületében fogadta a sajtó képviselőit. Az államtitkár régi benyomásairól beszélt, majd a meleg fogadtatást köszönte meg a sajtónak.

— Mi valamennyi kérdésben — mondotta — tökéletesen ugyanazon nézeten vagyunk. A mi a közöttünk levő nézeteltérést illeti, ezt ha-

ráságosan fogjuk tisztázni és elintézni. Ausztria-Magyarország és Németország a háború szenvedéseit és babérjait közösen élték át elválaszthatatlanul össze vannak fűzve. Ami a jövőt illeti, a legnagyobb bizalommal nézhetünk elébe, mert a tisztességes, mindenkinek mindenben megfelelő békét el fogjuk érni. Hogy pedig a politikai céljainkat elérhessük, mindenesetre szükségünk van a sajtó támogatására, amely a háboruban legalább is olyan fontos tényező, mint a hadsereg, vagy a diplomácia. Csakis így tudunk a lakosságra hatni. A sajtónak ez a tekintélye a mai napon különösen nagy. Frontunk visszavétele nem adja a legkisebb okát sem annak, hogy nyugtalankodjunk. Reméljük, hogy bennünket semmi sem ingathat meg. A mi szövetségünk keresztülfogja élni a háború minden veszedelmét.

A sajtó fogadásán jelen volt Cramon tábornok, Védél gróf nagykövet és még több előkelőség. Hintze államtitkár megérkezése előtt Cramon tábornok a helyzetre nézve fontos kijelentéseket tett az újságírók előtt. Elmondotta, hogy néhány nap előtt közvetlen nyílt kérdéssel fordult Ludendorffhoz és tőle azt az értesülést nyerte, hogy az események a nyugati fronton teljes programszerűen mennek és semmi okunk sincs arra, hogy a helyzetet kedvezőtlenül ítéljük meg. Cramon tábornok többek között ezeket mondotta:

— A német hadvezetőség nyílt és egészen egyenes jelentést közöl a harcok lefolyásáról. A mostani visszahatás ellenére is a legnagyobb bizalommal nézhetünk a jövőbe. Aki a nyugati frontról jött, pontosan tudja, hogy a hangulat ott nagyon is bizakodó. Nem változtat ezen az eseten, hogy az entente igyekezik ezt a hitet megingatni. A német hadvezetőség teljes nyíltsággal tárja fel a helyzetet és semmi ok nincs a nyugtalanságra. Hisz nem lehet mindig előremenni, egyszer kell, hogy visszahatás is legyen. Ezt is nyugodtan kell azonban elviselni.

Az az egy azonban bizonyos, hogy az entente áttörése teljesen ki van zárva. A Hindenburg-féle állásokon mindentéle támadásnak szót kell zuzódni.

Választójog a német dinasztia megvédésére.

(Hertling kancellár beszéde.)

Berlinből jelentik: Az urakházának az alkotmány reformjával kapcsolatos javaslatok tárgyalására kiküldött bizottsága összeült és Hertling gróf birodalmi kancellár a tanácskozásokat ezzel a beszéddel nyitotta meg:

— A politikai körök osztatlan érdeklődése most az urakháza tanácskozása és határozatai felé fordul. Célzerűnek tartom tehát, hogy mindjárt a tanácskozások elején juttassam kifejezésre az államkormány álláspontját.

Az államkormány feladatának tekinteti, hogy megvalósítsa a jultusi császári üzenetet, még pedig annak szelleme és betűje szerint. Azt akarjuk, hogy miként a háborúban szegény és gazdag, művelt és műveletlen, előkelő és rang nélküli egyforma buzgalommal teljesítette kötelességét és nem volt szó szociális differenciálásról, úgy a háború után se legyenek szociális különbségek a választói jog gyakorlása tekintetében. Így fogtam én fel a királyi szót elejétől fogva, így értelmeztem feladatomat annak idején, mikor a császár és király másodszori hívásának engedve, öreki vállamra vettem ezt a súlyos hivatalt. Én ezt a kötelezettséget magamra vállaltam és elhatározott szándékom, hogy minden erőmmel rajta leszek, hogy beváltsam, én ezzel állók vagy bukom.

— De hiszen nem is az utóbbiról van szó. Miniszterek személye nem fontos, sőt nincsen szó a miniszteri felelősségről sem a rendezés köz-

jogi értelemben. Sokkal több az, amiről szó van:

a korona és a dinasztia megvédéséről és fenntartásáról van szó.

Találják meg tehát uraim az utat a meggyőzéshez. Mert az államkormány semmiképpen sem járulhat hozzá a javaslatban aban a formában, amelyben azt a porosz képviselőház küldte ide. Én már a képviselőházban megmondtam, hogy az uraknak az általános, egyenlő választói jog törvénybe iktatása ellen felmerült aggodalmait teljesen méltányolni tudom. Azonban ebben a korszakban, melyben élünk, háttérbe kell szorítanunk ezeket az aggodalmakat. Mi nem fogunk nyomást gyakorolni önkre, de segítségükre leszünk, hogy belátható időn belül eredményt érjünk el. Minden felmerülő gyanu, hogy önk a javaslatot szándékosan kelleltetni akarják, az agitációnak ad tápot és súlyos rázkódásokra vezethet. Mert az bizonyos, hogy mindenki, aki a felelősségteljes állásban utánam fog következni, szembe fogja magát találni ezzel a feladattal de később már kedvezőtlenebb körülmények között kell ezt teljesíteni. Ma még a törvény felruházható olyan biztosítókkal, melyek elejét veszik annak, hogy állami életünk radikális változásokon menjen keresztül. De hogy ez később lehetséges lesz-e, kétséges.

A kancellár után az előadó szólalt fel, majd megkezdődött a javaslat általános vitája.

Nyolc óra előtt — nyolc óra után.

(Lapadár Floare dzsemmeje.)

A tanács mai ülésén bírálták felül a „dzsemmes kofa” felelősségét.

— Mi az a dzsemme? — kérdezte Kovács Vince Zúbor Andortól, midőn Petrán György jegyző felolvasta a rendőrbíró ítéletét.

— A dzsemme — barátom — egészen különös találmány — felelte Zúbor. A székely ember „iz”-nek nevezi, de ő maga nem eszi meg, inkább azt mondja, hogy az — „iz” egye meg az ellenségét! A német lényeknek csufolta már háború előtt s ugye ette, mint te a töltött káposztát. A őt azonban kulimásznak nevezték és koscsikenőcsnek árusították. A háborúban elantálta a készítményét az angol is és elnevezte dzsemmennek, ezt árulják most az összes kávéházakban.

— De hogy jön a kofa a dzsemmehez?

— Ép ez a bökkenő. Hallgasd csak Petránt.

— ... Lapadár Floare a szigorú tilalom ellenére még július hónapban reggeli 8 óra előtt összehívta a piacra felhozott összes málnát, úgy, hogy a vásárló közönség málnához egyáltalán nem juthatott. A rendőrközpont feljelentésére Grumáz László dr. rendőrbíró beidézte a természetes kofaasszonyt:

— Hogy mert maga a rendelet ellenére reggel 8 óra előtt a piacon élelmiszert vásárolni? Nem tudja maga azt, hogy viszontelárusítók csak 8 óra után vásárolhatnak?

— Hogyne tudnám tekintetes kapitány ur, ripoosztott Lapadár Floare, csak hogy én nem mint kofa vásároltam, hanem ...

— Hanem?

— Hanem mint — nagysága.

— Ne mondja?

— De igen, tekintetes kapitány ur, mert én nekem lakásom van a Csutora-utcában, ahol én háztartást vezetek. A háztartásom számára csak vehetek én is, éppoly mint más nagysága.

— Maga tehát 8 óráig urnó, 8 órától kofa?

— Igenis, ugy van.

— Hat jó, de minek kellett magának olyan óriási mennyiségű málna?

— James-t főztem belőle.

— Mi a csudát?

— James, cukorral ...

— Talán dzsemme?

— A Csutora-utcában Jamesnek olvassák kérem alászon.

— És hol vette hozzá a cukrot?

Lapadár Floare meglepetve nézett a kapitányra, aztán bátran felelte:

— A cukrot ... Maczktyól, persze ... igen... Maczktyól vettem.

A kapitány mosolygott.

— De hiszen Maczkty bezárta az üzletet — cukorhiány miatt.

Lapadár Floare most már érezte, hogy rajtakapták a hazugságon s felvillanó szemmel, dühösen mondotta:

— Tudtam, hogy így járok, ha úgy nézre hallgatok. A kicsi fiskális mondta, hogy — james mondjak. Most aztán megesszem a málnát, akarom mondani a kefért.

A rendőrbíró igazat adott a „dzsemmes kofának” s megbüntette 5 napi elzárással és 200 koronával.

— Ennyit nem ért a málna, szólt a bus aszszonyság, de elmegek most egy nagyobb fiskálishoz, aki rábeszéli a tekintetes tanácsurakat, hogy vegyék le rólam ezt a terhet.

Ugy látszik azonban, hogy a nagyobbik fiskálisnak sem volt Lapadár Floaréval sikere, mert a tanácsurak a mai ülésen rajtahagyták a 200 koronát, de az 5 napot ...

HIREK.

Kormányválságról lehet beszélni.

(Ellentétek Wekerle és Windischgrätz közt.)

Budapestről jelentik: Wekerle Sándor miniszterelnök, aki a külpolitika minden időszerű kérdésén Tisza Istvánnal, mint a parlamenti többség vezérével már korábban megbeszélte, nemrég Andrássy Gyula grófot informálta ezekről a kérdésekről, ma pedig vagy holnap Apponyi Albert gróffal, a kisebbségi frakció vezérével közli a béketárgyalások anyagát és a létrejött megállapodásokat.

Munkapárti körökben azt hangsúlyozzák, hogy ez a megbeszélés tisztán informatív jellegű és a belpolitikai kérdésekkel szemben sem miféle kapcsolatba nem hozható.

Ellenzéki körökben viszont rámutatnak arra, hogy Wekerle és Windischgrätz Lajos herceg közéleti miniszter között meglehetősen ellentétek merültek fel és Wekerle Sándor miniszterelnöknek Apponyi Albert gróffal való tárgyalásai belpolitikai kérdéseket is érintettek. Egyes ellenzéki körökben azt vélik, hogy jelenleg a Wekerle-kormány kríziséből lehet beszélni, hogy ez a beszéd, még mire vezet, most nem lehet tudni. Az ellentétek Wekerle és Windischgrätz között teljesen el is simulhatnak, amint hogy arra is meg van a lehetőség, hogy teljesen kielesedjenek.

— A hajor király balkáni útja. Belgrádból jelentik: Lajos hajor király, aki Szófiába utazik, tegnap délután utazott át Belgrádon, ahol ünnepélyes fogadtatásban volt része.

— Miniszterek aldunai szemléte. Mint értesülünk, Wekerle Sándor dr. miniszterelnök és Szerényi József báró kereskedelmi miniszter a legközelebbi napokban Délmagyarországra, illetve az Alduna mentére utaznak, a Vaskapuhoz, ahol az ottani helyi viszonyokat, a folyamhajtás kérdését fogják tanulmányozni. Szemlétejük alkalmával Belgrádba is ellátogatnak. Az utazás több napra terjed.

— Eliogták a román volt rendőrtönköket. Bukarestből jelentik: A Bratianu-kormány bűn lajstromának összeállításával megbízott parlamenti bizottság elfogató parancsára, mint Jassyból hivatalosan jelentik, letartóztatják Panaitescu volt rendőrtönköket, akit beszállítottak a fogházba. Panaitescu mint Oroszország zsoldosa első sorban felelős azért, hogy a központi hatalmaknak a román háború kezdetén internált polgáraival oly gyalázatosan bántak el.

— Rekvirálásnál elfoglalt tanerők mentesítése. Löcs Rezső h. polgármester, a közellátási hivatal vezetője átiratban, megkereste via Rosenberg Artur terméshívtost, hogy a rekvirálásnál elfoglalt tanerőket mentesítse a rekvirálás körüli munkálatoktól, hogy iskoláikban előadásait megkezdhesék. — A miniszter ugyanis szeptember 20-ig engedélyezte a tanerők igénybevételeit és az ő vezetésük alatt álló iskolákban csak e napon veszi kezdetét az oktatás. Aradról csak két tanító működik a rekvirálásoknál.

— Üchritz Zsigmond báró megszünteti versenyistállóját. Beavatott sportkörökben napok óta befejezett tényként említik, hogy Üchritz Zsigmond báró feloszlattja versenyistállóját. A közismert kék-fehér pettyes dressz, a mely egykoron sok népszerű sporteseménynek állott a központjában, Üchritz bárónak végleges elhatározása szerint ennek az esztendőnek végével egészen eltűnik a turfóról. A magyar főúri világnak ez a régi sportsmanje, úgy mondják, más téren ért súlyos veszteségei miatt jutott arra az elhatározásra, hogy lemondjon istállótulajdonosi és tenyésztői kedvteléséről. A versenyistálló feloszlásával egyidejűleg ugyanis méneseit is megszüntette Üchritz báró s tenyészanyagát, amelyben főleg két telivér, Kokoro és Bonv játsszottak jelentős szerepet, már szabad kézhől el is adta a Baltazzi-örökösöknek, akik tudvalevőleg Apagédiban tartanak fenn tenyésztelepet.

— Eljegyzés. Künstler Andor cs. és kir. tart. hadnagy eljegyezte Zilzer Elizát, Zilzer Jakab budapesti ékszerész leányát. (Mindenki előtt értesítés helyett.)

— Közjegyzői kinevezés. Az igazságügy-miniszter dr. Török Árpád világosi királyi közjegyzőhelyettesét kinevezte Naszódra közjegyzőnek.

— Katonai kitiüntetések. A király megparancsolta, hogy Szász Lajos dr. 2. honvéd gyalogezredbeli törzsorvosnak az ellenségkel szemben tanusított vitéz és önfeláldozó magatartásáért a legfelsőbb elismerés újílag tudtul adassék. A király Prusa Károly 2. honvéd gyalogezredbeli tartalékos főhadnagyot az ellenséggel szemben tanusított vitéz magatartásáért a katonai érdemkereszt 3. osztályával, a hadiékítménnyel és kardokkal tüntette ki.

— Városi jegypénztár Szegeden. Szegeden megnyílt szeptember 1-én a városi jegypénztár, amely a Máv. összes vonalaira előbb kiadja a menetjegyeket. Az amugy is meggyötört utazó közönség nem kénytelen a pályaudvarok pénztárai előtt tolongani és magát egy esetleges zsebmetszésnek kiténni, a jegyirodában szépen, tolongás nélkül megváltja a jegyét és legalább a vasuti pénztárnál való tolongást takarítja meg. Ha jól emlékszünk, Aradon is volt szó városi menetjegyiroda felállításáról, sőt arról is szó volt, hogy már szeptember 1-én megnyílik. Azóta régen elmúlt szeptember egy, de Aradon, — mint annyi szép és hasznos más terv — feledésbe merült a városi menetjegy iroda. Talán mégis helyes volna Szegedet ebben a tekintetben utánozni?

— Vitézségi pótdíj hadifogság idejére. Budapestről jelentik: A Magyar Tudósító illetékes helyről közli: A honvédelmi miniszter körrendeletében akként intézkedett, hogy a vitézségi éremmel bíró hadifogságból visszatért személyek részére a vitézségi érem pótdíja a hadifogság tartamára is utólag kifizetessék.

— Amerikai zsidók nemzetisége. Hágából jelentik: Az Egyesült államok főtörvényszéke kimondta, hogy az Egyesült-Államokban levő zsidók nem németeknek, hanem zsidóknak minősítenek és elismertessék, hogy önálló nemzetnek tekintésük őket.

— Rekvirátítja a saját lakását. Hansler Jakab aradi kereskedő a Stoll-örökösök Csernovics Péter-utca 23. számú házában lakik. — Hansler több ízben panaszkodott, hogy a lakása nagyon el van hanyagolva, a falakon nagy repedések vannak. Kérte a házigazdát, hogy javíttassa meg. Az örökösök azonban erre nem voltak hajlandók, mire Hansler Jakab július 15-én felmondott. Nem talált alkalmas lakást, visszavonta a felmondást, amit azonban a Stoll-örökösök nem fogadtak el. Az ügy a lakbérbirozság elé került, amely kötelezte Hansler Jakabot a lakás átadására. Az elkezeredett lakó erre elment a lakáshivatalba és kérte a saját lakásának a rekvirálását. Ma tárgyalta ebben az ügyben a lakáshivatal. A Stoll-örökösök kijelentették, hogy a lakást nem adhatják át Hansler Jakabnak, mert a falak olyan állapotban vannak, hogy a benne lakás életveszélyes. — A lakáshivatal mielőtt ebben az ügyben döntene, meghallgatja a szakértők véleményét.

— Házasság. Kovács Gyula cs. és kir. 33. gyalogezredbeli tartalékos hadnagy, az Aradi Ipar- és Népbank tisztviselője és Kron Joli házasságot kötöttek. (Mindenki előtt értesítés helyett.)

— A vaj és sajt árának újabb megállapítása. A közéleti miniszter ma a hivatalos lapban megjelent rendelet szerint — újból megállapítja a hazai vaj s a sajt maximális árát, a mi természetesen nem az árak olcsóbbodását jelenti. A drágítás minden bizonnyal összefüggésben van a tej árának fölemelésével, egyébként azonban nemcsak a maximális, hanem a forgalmi árak megdrágulását is jelenti. Sem Pesten, sem a vidéken tudvalevően nem lehet maximális áron vajat vásárolni, viszont a forgalmi ár mindig a maximális árhoz igazodik, lévén ennek legalább másfélszerese vagy kétszerese. A rendelet egyébként az elsőrendű vaj árát 27 korona 20 fillérbe állapítja meg különként a fogyasztó részére, a másodrendű vaj árát 17 koronában szabja meg. A tehénturó 7 korona 40 fillér, a félkövér kemény sajt (gróji, félelementáli, trappista, óvári stb.) 15 korona, a kvargli 12 korona, illetve darabja 20 fillér. — Megállapítja ezenkívül a rendelet a teljes tehéntejből készült különleges sajtok árát is.

— Új és ódon tankönyvek Kerpelnél.

— A jelenitraul internált magyarok hóhéra. Az a szomorú sors, amiben a háború alatt Romániában rekedt magyar testvéreinknek része volt, nagyobb ismeretes. A sipotei internálttábor borzalmaira sok ezren emlékeznek vissza azok, akik a gyötrelmes hónapokat keresztül érték és az oláh földön sok ezer fejfa hirdeti az oláh barbarizmus gazságait. A legszomorubb ezekben a dolgokban, hogy testvéreink nemcsak az oláhoktól, hanem saját honfitársaiktól, a Romániába kiszórt erdélyi oláhoktól és szászoktól szenvedtek legtöbbet. A magyar internáltakkal való kegyetlenkedésben előljárt Hiemesch Adolf 45 éves brassói magánhivatalnok, aki ellen a kolozsvári honvéd hadosztálybiróság most körözölevelet adott ki. — Hiemesch, ez az emberi bőrbe bujt hiéna, 1916 év november havában a jelenitraul fogolytábor élmezési konyhájának volt vezetője: ura, parancsolója, zsarnoka volt a szerencsétlen internáltaknak. A helyett, hogy a gyámolításra és könyörültre szorult szerencsétlen embereken segített volna, azokat minden rendelkezésére álló eszközzel kizozta s némelyeket a halálba is kergetett. Honfitársait a fogolytáborra felügyelő román csendőrökkel állandóan zaklatta. Azzal vádolta be őket, hogy mind gazember, kémek, akik nem érdemelnek semmi könyörületeséget, megverette, éhezettette őket. Az oláh csendőrökkel ivott, barátkozott, részegeskedett és a haragjától rettegő magyarok előtt folyton azt ordította:

— Most nem vagyunk Magyarországon! Én vagyok Ferenc Jóska, én parancsolok nektek s ha akarom, valamennyieteket kivégeztem! Hiába reménykedtek, az oláh hadsereg soha sem fog Erdélyből kijönni! A szerencsétlen magyarok ez előtt a vadállat előtt remegve bujtak össze és nem merték szavukat felelni ellene. Csak mikor kicserélték őket, akkor panasztolták el szenvedéseiket, de akkor Hiemesch már nem volt feltalálható. Elbujdosott Románia valamelyik szögletébe és még mindig nem került elő. Valószínűleg soha sem fogja többé magyar földre tenni lábát, mert a kolozsvári honvéd hadosztálybiróság ellene körözölevelet adott ki.

— Meglopott hivatalnok. Keresztes Béla magánhivatalnok kéri azon becsületes érzésű tolvajt, aki a kisvasuton kilopta zsebéből a tárcát, küldje vissza a bennelévő iratokat a Fehér Kereszt szállodába, a benne levő pénzt pedig megtarthatja.

— Drágább lesz a tej. A közéleti miniszterium leiratban értesítette Löcs Rezső h. polgármestert és Brasch Simon tejszarnoktulajdonost, hogy az aradi tejárak magasabbak lesznek. A leendő árak a budapesti tejárakkal teljesen azonosak, tehát közel 30 százalékos tejdírgulás várható.

— Ismét szabad Aradon a káposztasavanyítás. A közéleti miniszter megsemmisítette egy korábbi rendeletét, ismét megengedte Aradon a káposztasavanyítást azzal a kikötéssel, hogy a savanyított káposzta csak belföldi forgalomra használható.

— Arad lisztzükséglete. Az aradi közéleti miniszteri hivatal most küldte be a közéleti miniszternek Arad lisztelszámolását. Az észárolás szerint Aradot jelenleg 72.000 lélek lakja, ezek közül pedig a liszttel ellátatlanok száma 45.260-ra rug. Ezen ellátatlanok havi szükséglete 3.600 métermázsa liszt. A kenyérvagvakkal bevetett terület 6788 katasztrális hold. Szeptember 2-ig közszükségleti célokra 2911 métermázsa búzát, 315 métermázsa árpát, 71 métermázsa rozst és métermázsa zabot vettek igénybe.

— Felhívás a közönséghez. A téli hagyma ellátására való jelentkezés a közönség részéről a szükséglethez viszonyítva elenyészően csekély mennyiségben történt, miért is szükségesnek tartom a közönség figyelmét újból felhívni azzal a megjegyzéssel, hogy a téli hagyma beszerzése most időszerű, arról most kívánunk gondoskodni és később semmi körülmények között nem fog módunkban állani ilyen irányú igényeket kielégíteni, mert hagymát el nem rak tározunk. Újabb jelentkezések előbbi felhívás értelmében legkésőbb f. hó 10-ig eszközöltetnek. — A közéleti miniszteri hivatal vezetője.

— Névmagyarosítás. A belügyminiszter megengedte, hogy Mócz János máv. fékező sajtát, valamint János nevű kiskorú gyermekének családi nevét Meggyesi névre változtassa.

Bolsevik terror az angol terror ellen.

(Az entente híveinek tömeges legyilkolása.)

Stockholmból jelentik: Még nem lehet tudni milyen lesz a Lenin betegségének a lefolyása. Az bizonyos, hogy Lenin hosszabb ideig a külügyek vezetését nem fogja átvehetni. Ez okból egybehívták a népbiztosok tanácsát, hogy megbeszéljék a mostani helyzetet és Lenin utódját megválasszák. Tekintettel arra, hogy e fontos határozatok megbeszéléseiben nagyon eltérők a felfogások, határozatot nem hoztak. Abban egyetértettek a népbiztosok, hogy a már korábban megbeszélte terrort végre kell hajtani, ha meg akarják menteni a hatalmat.

Bécsből jelentik: Lenin merényletét, Kaplan Dórát a fogház betegosztályára kellett átszállítani, mert egészségi állapota a felbőszült tömeg súlyos bántalmazása következtében a legnagyobb veszedelmében forog. Már pedig a népbiztosoknak érdeke, hogy a merénylet leány életben maradjon, mert így akarnak eljutni a merénylet bünyői vizsgálatának a sikeréhez.

Luganóból jelentik: Egy orosz tanár a Tribunában írja Kaplan Dóráról, Lenin merényletéről a következőket: Kaplan Dóra 30 éves és zsidó vallású. Déloroszországból származik és orvosi és bölcsészeti tanfolyamot végzett az egyetemen. 1906-ban mikor résztvett a forradalomban, letartóztatták és bebörtönözték.

Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség jelenti: A kormány abból az alkalomból, hogy a bolsevikiek az angol alattvalók ellen Pétervárott merényletet követtek el, erélyes intézkedéseket tett. A múlt szombaton az angol nagykövetséget a bolsevik csapatok megtámadták

és erőszakkal behatoltak az épületbe. A bejáratnál Cromi kapitány, tengerészeti attasché, ellenállást fejtett ki, három katonát megölt, de azután meggyilkolták és holttestét megcsontították. A nagykövetséget kifosztották és minden okmányát megsemmisítették. Most arról félnek, hogy ugyanez a merénylet készül a francia nagykövetség ellen is. A védőintézkedéseket megtették. A bolsevikiek a tömeget az angolok és franciák tömeges legyilkolására izgatják. Az angolok és franciák ellen indított támadás nem volt meglepetés. Az a magatartás, amely ezt megelőzte, felszólította az angol kormány figyelmét. Már augusztus 5-én a bresztlitovszki hatóságok teljes közönyt tanúsítottak nemcsak a szövetségeseknek adott biztosítékukra vonatkozólag, hanem még a népjog előírásaival szemben is, az angol és a francia konzulátus személyiségeit letartóztatták és bár a legtöbb hivatali személyt a semlegesek közbelépésére szabadon bocsátották, valószínűleg még többen vannak fogságban.

Bécsből jelentik: Moszkvából érkezett híradás szerint a felkelő parasztok Nizsninogorodba, melyet már két hete ostromoltak, fegyveres hatalommal bevonultak. A város egészen elpusztult. A szovjet csapatoknak délkeleti irányban kellett elmenekülniük.

Stockholmból jelentik: Moszkvában egy csapat lovaskatona ellen a laktanyába való bevonulása közben bombamerényletet követtek el. Tíz katona meghalt. A merényletet agyonlőtték.

— **A pécskai állomásfőnök lefoglalt gabonája.** Megírtuk, hogy a hatóságnak tudomására jutott, hogy a pécskai állomásfőnök nagyobb mennyiségű gabonát vásárolt össze tisztviselőtársai részére, hogy azoknak lisztcsúkségletén könnyítsen. A pécskai főnök, aki ezt a meg nem engedett eljárását kollégialis szívességnak tekintette, ezzel törvénybe ütköző cselekedetet követett el, amely miatt most meg is gyűlt a baja. A nála talált készleteket az aradi rendőrség közbenjöttével lefoglalták és egyben kinyomozták, kiknek vásárolta össze a főnök a gabonát. A rendőrségtől ma mentek át a nyomozásról szóló iratok a vármegye alispániához. Az iratok szerint megállapítást nyert, hogy tisztviselő társai részére vette az állomás főnök a nagymennyiségű gabonát és azoknak önkéntesül áron akarta rendelkezésükre bocsátani. Érdekes, hogy a pécskai állomásfőnöknek tavaly a Färber-cégnél történt lopás alkalmából is volt egy kellemetlen incidense, amennyiben a tolvaj katonától jóhiszeműen megvette a lopott árut.

— **Tisztújítás a vendéglősök ipartestületében.** Az Aradi Vendéglősök és Kávások Ipartestülete ma délután választotta meg tisztikarát. A választás eredménye a következő: Elnök: Braun Gusztáv. Alelnök: Kánya Géza. Titkár: Sótóly György. Ellenőr: Kolosa Viktor. Pénztárnok: Werkmeiszter János. Választmányi tagok lettek: Cipóth József, Láng Imre, Tóth István, Sebestyén Imre, Lőrinczi János, Grünwald Simon.

— **Védőoltások.** A városi tisztviselői hivatalból értesülünk, hogy az évenként megtartandó oltások még e hó második felében megkezdődnek. Az oltásokat három helyen fociák végezni: a Szentpétertéri fiúiskolában Prohászka László dr., a Gizella-utcai fiúiskolában Stauder Andor dr. és a Kana-utcai fiúiskolában Hecht Arnold dr. A szállók büntetés terhe mellett kötelesek gyermekeiket a megfelelő iskolákba beoltás végett elvinni. Az oltás időpontját dobszóval fogják hirdetni.

— **Adomány.** Weiszberger Gyuri, Klári, Marci és Mártuka Honctöről 50 koronát küldtek a rokkant katonák javára.

— **Rőrt kapnak a gazdák.** A kereskedelmi miniszter értesítette a várost, hogy a gazdák részére bőrt fog kiutalni, egyben kérte, hogy a bőrt szétosztás végett kinek a részére utalja ki. A közellátási hivatal a gazdák részére a bőrt Leichter Lipót és Schwartz D. és társa cégeknek kérte kiutalni. Mielőtt a bőr megérkezik, a közellátási hivatal értesíteni fogja a gazdákat annak szétosztásáról.

— **Egy házaspár titokzatos tragédiája.** Budapestről jelentik: Buchmüller Ádám 56 éves és 52 éves felesége a Molnár-u. 19. számú házban albréletben laktak egy szobában. Ma reggel, minthogy a szokott időben nem jelentkeztek, a lakásadónjuk kopogott a zárt ajtón, választ azonban nem kapott. Erre lakost hivatott, aki felnyitotta a szoba ajtaját. A kis szobában az ágyon eszméletlen állapotban találták Buchmüllernét, mellette a szalmazsákon feküdt a férfi, szintén öntudatlan állapotban. Az előhívott mentők konstatálták, hogy Buchmüllerné meghalt, a férfit pedig eszméletlen állapotban a Rókus-kórházba szállították. Buchmüllerné halálának okát a megejtendő boncolás fogja megállapítani, de már az eddigiekből is valószínűk látszik, hogy rejtélyes mérgezést esetről van szó. A házaspár már két nap óta panaszkodott a lakásadónoknak, hogy rosszul érzi magát, szédüléseik vannak és a gyomruk fáj. Buchmüller — a lakásadónó szerint — jól élt a feleségével és jó módban is voltak, birtokuk is volt Tolnamegyében, így kizárt dolog, hogy öngyilkosság történt volna. A házaspárnak egy fia van, aki mint őrmester a harcstéren teljesít katonai szolgálatot.

— **Elkészültek a szegény tanulók cipői.** Felhívjuk azon szülőket, akiknek gyermekei az elemi iskolai igazgatójuk által cipőjavítás céljából összeírtattak, hogy az elkészült cipőket a városi cipőműhelyben, Tökölvtér és Aulich Lajos-utca (sarok) a mai naptól kezdve átvegyék. — A közlélmézési hivatal vezetője.

— **Izr. istentisztelet.** A templomi előljáróság közli, hogy pénteken, f. hó 6-án este beköszöntő Roshasono ünnepi istentisztelet úgy a zsinagógában, mint a nyári színházban berendezett pótimaházban este háromnegyed hét órakor veszi kezdetét. Mindkét imaházban szombat reggel kezdhet hét órakor, este háromnegyed hétkor, vasárnap reggel hét órakor.

— **Drágább lesz a dísznóhus is.** Mint beavatott helyről értesülünk, a jövő hét folyamán a dísznóhus maximális árát is fel fogják emelni. Az élősúly árát ugyanis 10.40 koronában fogják megállapítani, ami a régi 8.40 koronás árral szemben különként 2 koronás drágulást jelent.

— **Az ékszer üzlet betörői.** A rendőrség nagy apparátussal nyomoz a Forrai-utcai Hirsch féle ékszerüzlet betörői után. A nyomozással megbízott detektíveknek sikerült a betörőkről pontos személyleírást szerezni, amely igen megkönnyíti a rendőrség munkáját.

— **Szabad a kolbászfélék gyártása.** A közlélmézési miniszter szeptember 4-én kelt rendeletével azon kolbászfélék gyártását, amelyek nyolc napon túl el nem tarthatók és ennél fogva csakis a hazai közlélmézés céljaira használhatók, ismét engedélyezte. Ezen rendelet főleg a párisira, a tormásvirstlire, a frankfurtira és a szafaládéra vonatkozik. A vörös kolbászra és hurkafélékre általában szintén vonatkozik ez a rendelet.

— **Szabászati előadás.** Péntek este 7 órakor az ipartestület székházának emeleti nagytermében Mihálkovits János Európa minden országában szabadalmazott szabászati módszereit ismerteti egy bevezető előadás keretében, amikor a férfi- és női divat fejlődéséről, a szabászat legjobban bevált újabb módjairól és ennek alkalmazásáról is fogja tájékoztatni a szakiparosokat. Saját érdekében ajánljuk kartársainknak, hogy a továbbképzésnek ezt a ritka alkalmát minél többen használják fel. Egyben értesítjük szaktársainkat, hogy ez alkalommal, ugyanott a cérnakiutalásra is előjegyezhetőek magukat. — A férfi- és nőiszabó szakosztályok elnökségei.

— **Elveszett pénztárca.** Ma este a Marosparton egy padon felejtett fekete bőrtárca megtalálóját kérem, hogy azt megfelelő jutalom ellenében hozza el lakásomra. Dr. Gálóczi Sándor állami főreáliskolai tanár, Knézics Károly-utca 12.

Sikeres rohamvállalkozások.

Budapest, 1918. szeptember 5. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik:

Olasz harcstér: A Corno vidéken és a Monte Pertikától keletre rohamcsapatok vállalkozása teljes sikerre vezetett. A Hétközség fensikjén meghusítottuk az ellenséges felderítő kísérleteket.

Albániában a helyzet változatlan. A vezérkar főnöke

TÖRVÉNYSZEK

§ **Leszúrta a legjobb barátját.** Kávay Pál szentpálpusztai földhérlő, aki nem réziben jött haza a frontról, 1917 december 25-én délután betért a falu nagykorcsmájába barátaival borozgatni. Amikor már az ital a fejébe szállt, — hirtelen felugrott és egy ott tartózkodó katonának elvette az oldalfegyverét, majd neki rohant legjobb barátjának, Kovács Kálmán gazdálkodónak és azt mellbe szurta. Kávay Pált a csendőrség letartóztatta. A gazdálkodó három hónapi orvosi kezelés után felgyógyult. Ma tárgyalt ebben az ügyben az aradi esküdtszék Szokolczay Lajos törvényszéki elnök vezetésével. A vádlott azzal védekezett, hogy 16 szuronyrohamban vett részt és ez tönkre tette idejét, megkülönböztetés is részeg volt. A tanúk egyöntetűen vallották, hogy a vádlott Kovács Kálmán legjobb barátja és soha nem adtak egymásnak okot a veszekedésre. Tettét csakis ittas állapotban követte el. **Morócza Dénes** királyi fővezér vádbeszéde és **Zubor Imre** dr. vádbeszédeinek meghallgatása után az esküdtek a vádlottat hűbősnek mondták ki. Rövid tanácskozás után a bíróság Kávay Pált emberölés büntetésének a kísérletéért 1 évi és 6 hónapi börtönrre ítélte. Az ítélet jogerős.

LEGUJABB.

Angolok tömeges letartóztatása Pétervároton. — Hintze nem tudta elintézni a függő kérdéseket.

Hága. A szovjetkormány elhatározta, hogy letartóztatja az összes 18—40 év közötti angol és francia alattvalókat. Körülbelül 200 angolt tartóztattak le. A Times levelezője, Robson is letartóztatták. Az angol konzul, *Boat-Wounse* székhelyén van.

Hága. A Times represszákkal fenyegeti meg Németországot, mert a német csapatok a visszavonulásnál minden falut egyenlővé tesznek a föld színével. A Times egyuttal figyelmezteti Németországot, hogy a megtorlás nem marad el.

Bécs. Hintze államtitkár három napi ittartózkodása alatt beható megbeszéléseket folytatott a külügyminiszterrel és a két miniszterelnökkel is érintkezésbe lépett. E megbeszélések jelentékenyen hozzájárultak a megbeszélésekre kerülő kérdéseknek, a szoros szövetségi viszonyoknak megfelelő egyetértő megoldáshoz. Különösen a lengyel kérdés volt alapos megfontolás tárgya és a két kormány megegyezett arra nézve, hogy a kérdések megoldása végett a tárgyalásokat szakadatlanul folytatni fogják.

Bécs. Hintze államtitkár ma délelőtt és délután folytatta tárgyalásait Burián gróf külügyminiszterrel. A tárgyalások egészen a késő esti órákig tartottak, azonban érdemleges befejezésre nem jutottak. Számos kérdés továbbra is függőben maradt. Később valószínűleg Berlinben történendő tanácskozások során fogják a tárgyalásokat folytatni. A tárgyalások témája a szövetség mélyítése volt. Erre nézve a tárgyaló felek elvileg megegyeztek, azonban a lengyel kérdésben, amelyet szintén

intették, nem tudták teljesen összeegyeztetni a német és osztrák-magyar fellegást és ebben a kérdésben máris újabb tárgyalások válnak szükségessé.

Bécs. Hintze államtitkár a bécsi lapok képviselői és a magyar újságírók bécsi sajdküldetésének elnöksége előtt tett nyilatkozatában még a következőket mondotta: A legfontosabb feladataink egyike az a törekvés, hogy mindazt támogatassam, ami bennünket közelebb hozhat a tisztességes békéhez. Ezért a szellemi fegyverek époly befolyásos és fontos szerepet játszanak, mint a katonaság és a diplomácia fegyverei.

Miként Keleten megjött a béke, éppen úgy Nyugaton is meg fog jönni az, ha talán még biztos időpontról nem is beszélhetünk. Ellen-ségeink diadalmára ne bátortalanítson el bennünket. Ellen-ségeinknél a sajtó az állam ellenőrzése mellett dolgozik, nálunk és Ausztria-Magyarorazágon nem akarjuk szolgátságban tartani a közvéleményt. Ő mindenütt súlyt helyezett arra, hogy mindig a legszorosabb kapcsolatban maradjon a sajtóval.

Nyilatkozatát az államtitkár ezekkel a szavakkal végezte: Ha benyomásaimat egybe akarom foglalni, azt kell mondanom, hogy szövetségünk lényegét jól kifejezi a német „Bündnis” szó, mert mindazt, amit a jövő elénk ró, közösen és a legjobb egyetértésben oldjuk meg.

Berlinből jelentik a Magyar Távirati Irodának szeptember 5-én este: A harctéri tevékenység új állásaink előterén folyó kis küzdelmekre korlátozódtak.

Bécsből jelentik: Luganóból táviratozzák, hogy a Scoló jelentése szerint az entente 8000-nél több páncélos kocsival rendelkezik. Ezeknek a rohamtankoknak egyhármada elveszettek tekinthető.

KÖZGAZDASÁG.

Aradi részvénytársaság elhalasztott közgyűlése.

(A tőkeemelést korlátozó rendelet hátsá.)

A részvénytársaságok tőkeemelési szabadságát korlátozó kormányrendelet szerint szeptember ötödikétől kezdve csak minisztertanácsi engedéllyel lehet az alaptőkét szaporítani. Ennek az következménye, hogy azokat a részvénytársasági közgyűléseket, a melyeket tőkeemelés elhatározása céljából hívtak össze, nem lehet megtartani, mert az igazgatóság, amely az emelést javasolja, köteles a közgyűlésen bemutatni azt a miniszteri engedélyt is, amely az emelést már előre jóváhagyta.

A tiltó rendelet, mint azt a félhivatalos kommentár és az azóta elhangzott illetékes nyilatkozatok hangsúlyozták, legelső sorban a pénzintézetek, bankok tőkehalmozását akarja meggátolni, ellenben távolról sem kíséri meg, hogy az egészséges ipari vállalatok pénzerőnek fejlesztése elé állítson gátat. — Ipari és kereskedelmi társulatok tőke nélkül korcszültek és az ország termelése vagy gazdasági forgalma abszolút nem venné hasznukat. — Valószínű tehát, hogy a kormány, habár formáliságokhoz köti eme kategóriákhoz tartozó vállalatok erőgyűjtését, nagy nehézségeket nem fog támasztani és nem áll meg a most kibontakozó vállalkozási kedvet.

Aradon is aktuálisá vált a kormányrendelet intézkedésének alkalmazása. A borértékesítő részvénytársaság igazgatósága ugyanis szeptember hónap tizedikére rendkívüli közgyűlést hívott egybe, hogy ott az alaptőke fel-emelését javasolja. Minthogy azonban a rendelet értelmében előbb szerzendő meg a kormányengedély mielőtt a közgyűlés összeülne, sőt a meghívóban fel is tüntetendő, hogy az

igazgatóság az engedélyt megszerezte, a részvénytársaság közgyűlését szeptember tizedikén nem tartja meg, hanem az engedély kieszközléséig elhalasztja. Mert az bizonyos, hogy az ilyen vállalatok tőkeszaporítását nem fogja a minisztertanács meggátolni, mert effektív üzletekről, az óriási börtérmet értékesítéséről van szó. Ez a kereskedelmi vállalkozás éppen azt a célt szolgálja, amit a kormány tart szem előtt — a valuta javítását.

= Bécsi tőzsde. Bécsből jelentik: A mai tőrsdén ismét voltak tehermentesítő eladások. Az üzletmenet azonban megőrizte szilárd jellegét. A kulisz 4—8 koronával esett. Zárlat felé visszavásárlásokra 3—5 koronával javult az árfolyam. A korlátértékek árfolyamában nagyobb esés volt észlelhető. Főképpen a pesti textil, közzén, fa és gépgyári és vegyi értékek estek átlag 15—20 koronával. Török szállítás értéke és egyes cukorrészvények nagy árfolyamon keltek el. A befektetések díja változatlan maradt.

= Budapesti tőzsde. Budapestről jelentik: Igen lanyhán kezdődött a mai tőrsdei forgalom. A kontremine felhasználta Krausz Simon vezérigazgató lemondásáról elterjedt hírt, nagy elhatározáshoz fogott, amely nagyon lenyomta az árakat. Amikor azonban a lemondás hírére maga Krausz Simon megcáfolta és Bécsből is szilárd jegyzések híre érkezett, az árbitrage felhasználta az olcsó árakat és vásárolni kezdett. A lefelé játszó spekuláció is elérkezettnek látta az időt, hogy eladott papírjait fedezze. Lassankint behozták a veszteséget és az értékek mégis magasabb áron keltek el. A mai árváltozások a következők: Magyar Hitei 1369—85, Osztrák Hitei 895—905, Fabank 950—63, Agrárbank 1054—66, Házai bank 618—43 Magyar bank (exelóvétel) 948—61, Kereskedelmi bank 6075, Konkordia 850—40, Salgótarjáni 1256—70, Ganz 4215—50, Rimamurányi 1153—73, Adria 1760—1800, Atlantika 1350—

1360. Államvasutak 1050—60, Klottid 610—50, Nasci 3125—3350.

— Rendkívüli közgyűlés. Az Aradi Polgári Takarékpénztár szeptember 15-én délelőtt fél tízenegy órakor az intézet helyiségében rendkívüli közgyűlést tart a Központi szálloda eladásának jóváhagyása céljából.

Tiltakozás a tőkeemelés korlátozása ellen.

(A budapesti kamara állásfoglalása.)

Budapestről jelentik: A kormány ismeretes alaptőkefel-emelést korlátozó rendelete ellen a budapesti kereskedelmi és iparkamarában ma délután nagy értekezlet volt. A gyűlésen Heinrich Ferenc, a budapesti kereskedelmi és iparkamara alelnöke elnökölt. Szeghő Ernő felolvasta a Kamarának ez alkalomra készített előterjesztést, amely többek között ezeket mondja:

— Téves az a felfogás, hogy a magángazdaság és az államgazdaság szembe akar egymással helyezkedni, mert hiszen a kétfő egymásra van utalva. Foglalkozik az előterjesztés azzal, hogy az egész rendelet az osztrákok pressziójára készült, amelyre különben a tegnapi bécsi lapok is rávilágítottak. A kormány amaz indoklására vonatkozólag, hogy a hadikölcsönök sikere érdekében ez az intézkedés, a kamara arra az álláspontra helyezkedik, hogy a részvénytársaságok tőkeemelési tranzakciója nem lehet akadály a ország lakosságára hadikölcsönjegyzésének. Nem állhat fenn az az érv sem, hogy a jegybank forgalmát kiméli a kormány, mert hiszen az új részvénypiacra kerülés nem roththatja a valutát, mert a pénzért reális értéket ad cserébe. Végül azt a határozati javaslatot fogadták el, hogy a kormány rendeletét gazdasági szempontból hátrányosnak tartják és kérik a kormányt ennek megváltoztatására.

MODERN KABARÉ.

Központi Szálloda Salacz-utca.

1918. szeptember hó 6-án, pénteken, és a következő napokon este fél 9 órakor

Uj műsor! Uj bohózatok! Uj tagok!
Böcskai Béla, a közkedvelt humorista és kabaré művész, Marossy Vilmos ének- és tánc-komikus, Návay Ilonka kabaré diva, Sziliácyi Juci ének- és táncművésznő, Rummy Lea táncosnő, Turcsányi Duci előadó művész.

Rudolf és Mirjam boszorkánymesterek és gondolatolvasók. Érintkezés a harcterekkel.

Köstingk Gräte exentrikus táncosnő, Balder Ilus nemzetközi táncosnő, Láncl György burleszk komikus, Radnay György jellem színész és a többi új attrakció.

Hétfőn és pénteken pikáns-est.

A szervezési s r i felöl

STAUBER JOZSEF.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közzétettéket nem vállalunk felelősséget.

Téglagyár

Tisztelettel értesitem az építési szándékozó t. közönséget, hogy a Frlók József urtól átvett téglagyáramban a következő téglák kaphatók: 1. osztályú falazó téglák, körkémény falazáshoz négyféle mértékben, boltozathoz ortotégla, hemlokszaburkoló téglák nyers falazáshoz, valamint mindennemű idegentégla és kis oszerép. 6431

Br. un Gusztáv, téglagyáros.

Apró hirdetések.

Ingatlan.

SZABADSÁG-TÉR közelében egy emeletes bérház eladó. Cim a kiadóhivatalban. 6404

SAROKHAZ üzlethelyiséggel november elejéig elfoglalható lakással eladó. Bővebbet Szűcs nyomoda, Thököly-tér. 6361

ELADÓ HAZ UJMIKELAKÁN 4 szobás lakással, melléképítményekkel, nagy kerttel. Felvilágosítást ad Pausár virágüzlet, Weitzer János-utca. 6038

UJ, ADOMENTES emeletes bérház és egy magánház, azonnal elfoglalható lakással és egy zongora eladó. Gáz-szerberd keresetlik megvételre. Cim a kiadóhivatalban. 6542

KÉT UTCARA és egy térre néző, két emeletes ház eladó. Bővebbet Rákóczi-u. 10 kapu alatt jobbra. 6347

GYÖRGY-UTCA 3/b sz. ház uj, adómentes, azonnal elfoglalható lakással, villany bevezetve, eladó. Értekezni lehet Vécsey-utca 11/a alatt. 6371

Oktatás.

CIMBALOM ORÁT AD Rácz Kiss Janka cimbalom tanárnő. Cim Bercevényi Miklós-utca 20. 6399

4. VAGY 5. gimnazista tanulót II. elemi osztályos fiám mellé instruktornak felvennék. Cim: Pollák József. 6418

ROMAN NYELVET perfektlül tudó egyént keresek, ki leányomat oktathatná. Ajánlatokat a kiadóba. 6416

SZAKKÉPZETT TANÍTÓ magánórát és zongora oktatást vállal. Cim a kiadóban. 6412

Különféle.

KÉT kereskedelmi fia jobb házba kosztra felvételük. Cim a kiadóban. 6359

BERBE, vagy rét művelésre keresünk 20-30 hold szántót az aradi vagy az ujaradi határban. Ajánlatokat 996 telefon számra kérünk. 6391

APRÓHIRDETÉSEK az Aradi Közlöny részére felvétetnek a Messenger-boy irodájában, Klein 1. hirdetés- és hirdetőirodájában, Zrínyi-utca és a Kossuth-utcai papírüzletben.

1934-1918. kh.

HIRDETMEY!

Közhirre teszem, hogy Aradon 1918. évi augusztus hó 23. napján fel-fogott kétfő drb. 6 hónaposnak látszó fehér szőrü, egyik koca, másik ártán, sertést mint gazdátlan jószág, folyó évi szeptember hó 6-án délelőtti 9 órakor a nagyvásártéren tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzert eladni fog.

Arad, 1918. szeptember hó 1-én.
Greén, főkapitány.

19415-1918. kh.

HIRDETMEY.

A m. kir. kereskedelmiügyi miniszteriumnak 3019-3020 és 3018/1918. sz. alatt kelt a nyers marha és lóborék-ért, valamint a kész bőrkort követelhető legmagasabb árak megállapítása és egyes bőrfajták gyártásának szabályozásáról, továbbá a nyers marha, borjú, disznó, szarvas, őz és zerge bőrok forgalomba hozataláról, végül a gubacsért követelhető legmagasabb ár megállapításáról szóló rendeletét azzal teszemközhirre, hogy

annak teljesszövegü eredetij, az érdekeltek által hivatalom iparügyi osztályában a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Arad, 1918. augusztus 28.
Greén, főkapitány.

HARISNYA KLINIKA

Arad, Ferdinánd-u. 8. sz.

Rongyos harisnya nincs többé!

Rongos és levágatlan fejű másfél pár női harisnyából készültünk egy pár kiváló minőségű, jó harisnyát. Két pár rongos férfi harisnyából, egy pár jó harisnyát. Vidéki megrendelések posta útján legkezelebbes áron szállítjuk. Kérjük a címre ügyelni! 4971

Sápkóros leányok, vérszegény asszonyok,

póratlan sikerrel használják a

Ferratol Vastáplikört.

E rendkívül kellemes és ízletes folyadék a legideálisabb erősítő szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános gyengeség esetében. Ára 1/4 literes üvegek utasítással 8 kor.

Láb- és keziz zadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Pepo” folyadék és „Pepo” hintópor segítségével.

Szárít!! Szagtalanít!!

Pepo folyadék ára használati utasítással ... 1.50 korona.
Pepo hintópor ... 1.50 korona.

Hajós Árpád gyógyszerüzletében

Arad, Andrássy-út 22. szám.

Használt ölm

megvételre kerestetik.

ROSE YORK

Nélkülözhetetlen és kiváló szer sápadt hölgyeknek hogy arczuk és ajkuk ide, piros színét visszavarázsolják. — Senki által fel nem ismerhető, teljesen ártalmatlan, színezése állandó. Egy üvegnek ára 3.— korona.

Poloskák

irtására egyedül biztos szer a „Phenolcap”
1 üveg ára 3 korona.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a Doré fogpaszta használatával. Nema habzik! A szájröget desinfektálja, utóíze igen kellemes. Ára 1 korona.

Legjobb tápszer

gyermeknek és felnőtteknek egyaránt a Makk-kávé darálva, pörköltve 1/2 kgros csomag 6 korona.

Hajós Árpád gyógyszerüzletében

Arad, Andrássy-út 22. szám.

7895-1918. pill.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál úresedésbe jött és a legközelebbi törvényhatósági rendes közgyűlés által választás útján betölendő IX. fizetési osztály 3-ik fokozatába sorozott 2600 korona kezdő fizetés és 800 korona lakbér járandósággal díjazott II-od aljegyzői állásra pályázatot hírdettek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak és az 1883. évi I t.c. 3 §-ában előirt képesítéssel rendelkeznek, hogy képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságához címzett kérvényeket a hivatalos órák alatt folyó évi szeptember hó 7-ig bezárólag, hivatalomba nyújtsák be. A város szolgálatában nem álló pályázók egészségi állapotukat hatósági tisztvi orvosi bizonyítvánnyal taroznak igazolni.

Arad, 1918. augusztus hó 22.

Varjassy, polgármester.

19124-1918. kh.

HIRDETMEY.

A vendéglőkben és egyéb nyilvános étkező helyiségekben az ételek és italok kiszolgálásának és árának szabályozása tárgyában a m. kir. kereskedelmiügyi miniszter ur az alábbi rendeletet becsajjította ki:

Budapest székesfőváros területén, a törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsú városokban, valamint a 10.000-nél több lakossal bíró községekben a jelen rendelet életbelépésétől kezdve a vendéglőkben a jelen rendeletben megállapított szabályoknak megfelelően üzemeltetendő.

Az 1. §-ban megjelölt nyilvános étkező helyiségek és általuk kiszolgáltattott ételekért és italokért felszámítható legmagasabb árak szempontjából üzemi költségeik mértéke szerinti osztályokba sorozhatók.

Az érdekeltek kötelesek a jelen rendelet életbelépésétől számított 3 napon belül s ez után újból minden hónap 1. és 3. napja között az illetékes helyi árvizsgáló bizottságnak a szabásukat és teríték árabszásukat jóváhagyásra bemutatni.

A jelen rendelet 1. §-a alá eső minden nyilvános étkező helyiség déli 12 órától délután 3 óráig este pedig 7 órától 10 óráig — a nyári időszak tartama alatt 7 órától 11 óráig — köteles terítéket kiszolgáltatni melyek terítékeiket kétféle összeállításban kötelesek rendelkezésre tartani s ezek közül a kívánt terítékeket a vendég választása szerint kiszolgáltatni.

A megjelölt étkező helyiségek tulajdonosait a terület szerinti illetékes árvizsgáló bizottság arra kötelezheti, hogy a 3. § szerinti terítéken kívül még aprított húsból vagy belsőszerkeztől készült ételeket (pörkölt, gulyás, tokány, továbbá máj, pacal, borjúlék stb.) ugyszintén legalább egyféle főzeléket is husfettétell szolgáltatassanak ki.

A jelen rendelet hatálya alá eső étkező helyiségekben az ételapon szembe-tűnő helyen kell feltüntetni.

A teríték keretében szolgáltatott egyes ételadagok legkisebb mértéke a következő: leves 2 deciliter, húsétel 10 dekagram, főzelékkörlet 2 deciliter, egyéb körlet 15 dekagram, főtt tészta 15 dekagram, sült tészta vagy felfújt 12 dekagram.

A jelen rendelet hatálya alá eső minden étkező helyiségben az ételapolyképen kell kifüggeszteni, hogy az már az utcáról is könnyen olvasható legyen.

Aki a jelen rendeletnek vagy az Ár-vizsgáló Bizottságnak a jelen rendelet alapján tett valamely rendelkezését megszegi vagy kijátsza, az a 31572-1918. M. E. számú rendelet 3. §-ának büntető rendelkezésé alá esik.

Ez a rendelet a kihirdetésnapján lép életbe.

Felhívom a vendéglők, éttermek, szállodák, penziók és minden más nyilvános jellegű étkezők tulajdonosait, hogy a rendelet 3. §-a értelmében étel-árszabásukat és teríték árabszásukat jóváhagyás végett a helyi árvizsgáló bizottság h. elnökénél, Vannay Gula tanácsnoknál 3 napon belül törvényes kövötközemények terhe alatt mutassák be.

Arad, 1918. évi augusztus hó 16-án.

Bittner Róbert, főkapitány h.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját sorok számát számítjuk.

Minden sor hirdetés ára 80 fillér. Vastagabb betűkkel 60 fillér.

A vastagabb betűkkel kívánt sorokat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután fél 6 óráig vesztünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 sorig 8 soron.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket, amelyek tartalmánál fogva szereti alakjában nem közölhető megváltoztassa.

Levelezés.

B. L. levele van R. E. 6411

MELYIK hadimilliomos lenne barátja egy szép szőke molett leánynak, ki cserébe fiatalos kedélyével igyekszik fölvidítani. Az írjon „Játszani szeretnék a pénzzel” jellegre a lap kiadóhivatalába. 6408

Alkalmazást keres.

VEGYESKERESKEDŐSEGÉD azonnali belépésre állást keres, vagy raktárkezelőnek magyarul, németül, románul és szerbül beszél. Cim a kiadóba. 6425

JO BIZONYÍTVÁNYAL RENDELKEZŐ fiatal kereskedő segéd, azonnali belépésre állást keres. Paackelmann József, Szentmárton. 6409

GYAKORLOTT IRODISTANÓ gyors- és gépiró, esti foglalkozást keres. Megkereséseket „150” jellegre a kiadóba kér. 6400

INTELLIGENS gyermektelen házaspár házigondnoki állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 6406

SZERENY GAZDASSZONY, ki jól főz, állást keres. Balogh Julia, T-utca 4. Békésgyula. 6407

IRODISTANÓ: Egy évi gyakorlattal, ki pénzügyi és gépirásban is jártas, állást keres. Cim a kiadóba. 6420

NŐI KALAP formázást 12 koronától kezdve vállal Kalap-bazár, Arad. 6378

Alkalmazást nyer.

KERESTETIK AZONNALI BELÉPÉSRE egy perfekt mérlegképes könyvelő, vagy könyvelő, kik már gyárban működtek, előnyben részesülnek. Személyes bemutatkozás butorgyár Pankota. 6406

LEVÉLHÖZÖNŐ németül tudó felvételt Kerpel könyvkereskedésében. 6398

KERESUNK egy nős irodaszolgát és egy leányt. Cim a kiadóhivatalban. 6419

EGYSZERU, dolgos és tisztességes szobaleány kerestetik. József főherceg-utca 4. sz. I. emelet. 6344

KERTÉSZT, esetleg fűvelgázkezelésben jártas kertimunkást keresek, lehetőleg azonnali belépésre jó fizetéssel. Közelebbi felvilágosítást ad Bogdánffy Béla Torna, Arad megye, Közvétítő jutalomban részesül. 6353

SZOBALEANYT és mindonest keresek 70 korona fizetés és jó koszt mellett Fábrián Gábor-utca 10. 6394

KIFUTÓ FIÚ, jó fizetés mellett, szomorkában alkalmazást nyer.

CSÉPÉSZKOVÁCS, ki a gazdasági gépek járókarban tartásához ért, ugyaneztén patkókat tud keresletik. Cim Val-könyv moztári gazdaság. Terontákme-nye. 6381

Vétel és eladás.

6 DRB. finom vászon vadonutaj női ing eladó. Cim a kiadóban. 7000

ELADÓ piros kabát, prima, finom csipkeruha, női harisnyák. Megtekinthető Kőcsuházati-tanya, tisztai pavillon I. emeletben, d. u. 2-6-ig. 6452

EGY fűszerüzlet berendezés eladó. Cim a kiadóban. 6400

VELJESÉN UJ hosszú fekete vattelinezett posztó gallér, finom zöld szövet ruha és egy szőrme boa eladó. Cim a kiadóban. 6413

BATERMBLOK figyelmebe. Aradi Máv. állomás, közlekedési főút mellett külön rakodóhelylyel bíró tekintélyes cégüzifa kicsinybeni és nagybeni árusítását azonnal vállalhatja. Arajánlatokat kér esetleg bizonyítványi raktárt vállal: „Tüzifa” alatt kiadóba. 6415

REMINGTON IRÓGÉP járókarban, eladó Kossuth-utcai papírüzletben. 6426

FEBÉR LEÁNYSZOBA és egyéb butorok, csillárok eladók. Megtekinthető délután 5-7-ig Eötvös-utca 13. I. emelet. 6310

VÖRÖSHAGYMAT, foghagymát, zöld-ségléket, főzőtöket stb. a maximális árak keretein belül szállítunk. Arator-galmi Részvénytársaság, Makó. 651

JÓKARBAN lévő magánjáró cséplő-garnitúrát 8-10 lőerőst megvételre keresek. Cim a kiadóban. 6045

ELADÓ 5 méter fekete szövet. Cim a kiadóban. 6414

UJ BUTORÜZLET Arad, Deák Ferenc-utca 40a. mindennemű butor kapható jutányos áron. Különösen ajánl amerikai íróasztalokat, egy szalon-garnitúrát, egy nagy garderober szekrényt. Wiegenfeld cég. 6078

FINOM csemegecsészék kapható nagyban és kicsinyben Winkler József szőlőbirtokosnál, Batthyány-u. 11. Telefon 410. 6124

ALIG HASZNALT fűszerüzlet berendezés eladó. Cim a kiadóban. 6378

ELADÓ egy komplett női kelengye. Dezsöffy-utca 14/a. 6393

HASZNALT VILLANYMOTOROKAT 2-6 lőerőseket megvételre keresünk. Ajánlatokat a kiadóba kérünk. 6392

4 DARAB új négyesoros országos mérő kaptár eladó. Megtekinthető Kato-mai fegyvertérenél Arad-vár. 6390

HASZNALT ÓLOM megvételre keresetők Bővebbet a kiadóba. 2100

Ellátás.

OKTÓBER elsejére teljes ellátást keresek. Cim a kiadóban. 6401

SZERENY igényű polgárista gyermekek teljes ellátásra felvételnél. Edelspach-utca 27. sz. 6417

KÖZÉPISKOLAI tanulót teljes ellátással felvennék. Veres Ferenc, Forrai-u. Kosárfonó útra. 6209

Apróhirdetéseket lásd a 9-ik oldalon.

Aradi Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság.

Meghívás.

Az Aradi Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság

t. részvényeseit a folyó évi szeptember hó 15-én délelőtt fél 11 órakor az intézet helyiségében (Andrassy-tér 22. szám, I. emelet) tartandó

rendkívüli közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kiküldése.
2. Az Andrassy tér 19. számú ház (Központi Szálloda) eladásának jóváhagyása és az elát nyereség hováfordítása tárgyabani határozathozatal.
3. Az Ujarad, Bókóczi-utca 23. számú ház vételének jóváhagyása.

Azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkérjük, hogy az alapszabályok 19. §-a értelmében részvényeiket folyó évi szeptember hó 12-ig az intézet vagy az intézet főkönyv (Almáskamarás, Aradszentmárton és Elek) pénztáránál térítvény ellenében letéteményezni sziveskedjenek.

Arad, 1918. évi szeptember hó 5-én.

Az igazgatóság.